Է· ՏԱՐԻ 1892 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 30 ԱՀԵԿԱՆ 4382 — Հ· Տ· 7 ՄԱՅԻՍ 1890 — Ն· Տ· 19 ՄԱՅԻՍ 1890 — ՀԻՃ· 1 ՇԷՎՎԱԼ 1307 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه ده غلطه ده نورادونکیان خانده آره ولك
غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԳՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible] 160
[illegible] 80
[illegible] 40
[illegible] 200
[illegible] 100
[illegible] 56
[illegible] 28
[illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 7 ՄԱՅԻՍ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԴԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

Մանչէսթր Կուրիէր մայիս 7 թուով կը գրէ, Հայ եկեղեցի մը Միացեալ Նահանգաց համար խորագրոյն ներքեւ.

«Մանչեսթրի հայ հասարակութեան մէկ մեծ մասն երկուշաբթի գիշեր ժողով ըրին եկեղեցւոյն կից առաջնորդարանին մէջ, հրաւիրմամբ առաջնորդին Գեր· Ս· Պարոնեան վարդապետին, որ ժողովոյն ներկայացուց զՊ· Թոփհանէլեան, համակրելի, ուսեալ և ազգասէր անդամ հայ գաղթականութեան ի Միացեալ Նահանգս, Ամերիկա։ Այս գաղթականութիւն տակաւին եկեղեցի չունենալով, ձեռնարկած է եկեղեցի մը կառուցանել։ Մասնախումբ մը կազմուած է պէտք եղած գումարն հանգանակելու համար, որպէս զի անմիջապէս ձեռնարկուի շինութեան, և մասնախմբին ատենապետ Պ· Թոփհանէլեան նուիրահաւաքութեան պաշտօնով ղրկուած է Անգլիոյ և ցամաքային Եւրոպիոյ հայ գաղթականութեանց մօտ։ Ամերիկացի հայ գաղթականութիւնն այս գովելի ձեռնարկութեանն համար վըստահ է թէ նպաստք չպիտի պակսին իւր ազգայնոց կողմէ։ Պ· Թոփհանէլեան երկար և շահագրգիռ բանախօսութիւն մ'ընելով, մանրամասն բացատրեց թէ ինչպիսի հանգամանաց մէջ հարկ անհրաժեշտ համարուած է յԱմերիկա ուղղափառ լուսաւորչական եկեղեցի մը կանգնել և անոր կից դպրոց մը, — եկեղեցին տարէց մարդկան բարոյական օգտին համար, և դպրոցը մանկանց և պատանեաց հիմնաւոր դաստիարակութեան համար։ Յոյս յայտնեց թէ իւր հայ եղբարք պիտի համակրին այս ձեռնարկութեան և առատաձեռնօրէն սատարեն անոր յաջողութեան։ Յաւարտ բանախօսութեան Պ· Թոփհանէլեանի, քաղաքիս հայ հասարակութենէն շատեր առատաձեռնօրէն մասնակցեցան հանգանակութեան, առաջնորդութեամբ Պ· Մարտիրոս Թօզատեանի, որ համակրալից բանիւք պատասխանեց այն բանախօսութեան։ Պ· Թօզատեան նաեւ շնորհակալեաց քուէ առաջարկեց առ Պ· Թոփհանէլեան, և ժողովն այսպէս վերջացաւ։»

Անգլիական թերթին այս զեկուցումէն գոհութեամբ կը տեղեկանանք թէ Ամերիկայի հայ գաղթականութեան ազգային-եկեղեցական կեդրոն մը տալու գաղափարն իրագործման ճամբու մէջ մտած է։ Թոփհանէլեան էֆէնտի, որոյ բանախօսութիւնը կը յիշէ Մանչէսթր Կուրիէր, իւր գրչով արդէն բացատրած է Արեւելքի էջերուն մէջ՝ Ամերիկայի Հայոց բաղձանքն ու ձեռնարկութիւնն, և եթէ ստոյգ է թէ եկեղեցւոյն յարակից դպրոց մը հիմնելու գաղափարն ևս ունեցած են, կրկնապէս խնդակցութեան արժանի կը համարինք իրենց մտադրութիւնն։ Եւրոպիոյ այլ և այլ կողմերն հայ գաղթականութիւնք հայ եկեղեցի և հոգեւոր հովիւ ունենալու պէտքն զգացած են, բայց տակաւին չեն զգացած հայ դպրոց մ'ունենալու պէտքն ալ, կամ չեն կրցած իրագործել այս ակներեւ պէտքն ալ։ Եւրոպիոյ և Ամերիկայի հայ գաղթականութիւնք հայկական բարձրագոյն վարժարաններու չեն կարօտիր։ Բաւական է որ ունենան կանոնաւոր նախակրթարան մը ուր իրենց զաւակունք հայ լեզու, հայ կրօն, հայ պատմութիւն ու աշխարհագրութիւն ուսնին, ուրիշ ընդհանուր ուսումները լաւագոյնս կրնան ստանալ եւրոպեան և ամերիկեան այն յառաջդէմ վարժարանաց մէջ որով շրջապատեալ են։ Այնպիսի հայկական նախակրթարան մը ամէն հայ գաղթականութեան մէջ՝ չափահասներուն ևս կեդրոն մը և միջոց մը կրնայ ընծայել հայկական ուսումներ մշակելու իրենց պարապ օրերուն ու ժամերուն մէջ, մանաւանդ կիրակնօրեայ վարժարաններ հաստատելու, որոցմէ չափահասք առաւելապէս կրնան օգտիլ՝ իրենց ազգին և ազգակցաց վրայ շահեկան ընթերցումներ ու բանախօսութիւններ լսելով։ Վերջապէս, գնահատելի գաղափար մ'է կրթական պէտքին ևս հոգալ բարեպաշտական պէտքին հետ։ Մին և միւսն ազդուապէս կրնան նպաստել ազգային զգացումն անկորուստ պահելու հայ գաղթականութեանց մէջ, որք առանց այս ապահովիչ միջոցներու եթէ զերծ ալ մնան շրջապատող տարերաց ձուլիչ ազդեցութիւններէն, չեն կրնար իրենց զաւակունքը պաշտպանել նոյն ազդեցութեանց դէմ, և հայ գաղթականութեան առաջիկայ սերունդն յԱմերիկա և յԵւրոպա՝ Հայութենէ կ'օտարանայ բոլորովին։

Նոր Աշխարհի բազմազան տարերաց մէջ իրենց ուրոյն ազգութիւնը պահպանելու կրնան քաջալերուիլ Հայք՝ տեսնելով թէ այն զանազան ազգութիւնք ո՛րչափ զոհողութիւններ յանձն կ'առնուն ամերիկեան ազգաբնակութեան ովկիանին մէջ բոլորովին չկորսուելու համար։ Սկսեալ Իռլանտացիներէն որք օտար հզօրագոյն գաղթականութիւնն են յԱմերիկա, Գերմանք, Ֆրանսացիք, Լեհք, Իտալացիք և ուրիշ կարգ մը եւրոպեան ազգութիւնք Ամերիկայի մէջ ուրոյն վարժարաններ և եկեղեցիներ ունին, հայրենեաց յիշատակը վառ պահելու և իրենց նոր սերունդն հայրենի լեզուին ու կրօնին մէջ դաստիարակելու համար։ Եթէ նախասահմանեալ է որ օր մը հայ գաղթականութիւնն աճի բազմանայ Նոր Աշխարհին մէջ, այժմէն հոգ տանիլ պէտք է որպէս զի՝ իրենց օտարասէր հանրածանօթ հակումներով՝ Հայք Ամերիկայի մէջ իրենց լեզուն, կրօնն և ազգութիւնը չկորսնցնեն։ Այս գովելի ձեռնարկութեան մէջ, լի ենք յուսով որ Ամերիկայի Հայք ուրիշ հայ գաղթականութիւններէ պիտի ընդունին բոլոր այն սիրալիր աջակցութիւնն և առատասիրտ մասնակցութիւնն որուն կատարեալ իրաւունք ունին։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳՈՐԾԱՒՈՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Լորտերու ժողովն ևս կը զբաղի գործաւորական խնդրով։ Երկու տարիէ հետէ յանձնաժողով մը կարգած էր քննելու համար Սուէթինկ սիսթէմ (Sweating system) կոչուած արհեստագործական դրութիւնն, որուն դէմ սրտաշարժ բողոքներ կը լսուէին քանի տարիէ հետէ. այս է՝ միջնորդներու ձեռաց ներքեւ ամէն կարգի գործաւորներու և արհեստագործներու կրած տառապանքը։ Միջնորդք, քիչ շատ դրամագլխի տէր մարդիկ, գործ մը կը ստանձնեն, և շատ ստորին գներով կատարել կու տան կարօտ գործաւորներու, որք այս կերպիւ մրցում կ'ընեն աւելի յաջող պայմանաց մէջ գործող իրենց արհեստակիցներուն։ Գործատէր մը որոյ գործն յաջող չերթար՝ իւր բանուորներն ստորին գնով վարձու կու տայ դրամատէրի մը, որ յայնժամ աժան աշխատող այս բանուորներուն արտադրած նիւթը սովորականէն աւելի աժան կրնայ վաճառել։ Ամէն կարգի գործաւորք դժգոհ են այս կացութենէ, յորում իրենց քրտանց վաստակը դրամատէրք և միջնորդք կ'ըլլացնեն կը սպառեն։ Կանոնաւոր գործաւորք անմիջական հարստահարեալ գործաւորներու չափ դժգոհ են, որովհետեւ ոչինչ գնով բանողներուն աշխատութիւնն իրենց հացը կը կտրէ իրենց բերնէն։ Ընկերվարականք այս խնդիրն յուզեցին, և [illegible] ցաւ որ Լորտերու ժողովն հարկ տեսաւ քննութիւն հրամայել։

Քննութիւնն աւարտեցաւ, և տեղեկագիրը ժողովոյն մատուցանեցաւ, ստորագրութեամբք Լորտ Տէրպիի և Լորտ Ռոզպըրիի։

Այս անուանի ազնուականք, որք՝ երբեւ մեծահարուստ մարդիկ՝ Ընկերվարականաց դասին կուսակից չեն կրնար համարուիլ, կը յայտարարեն թէ «դանգատուած զեղծմունք անժխտելի են։ Երեք հարիւր անձեր հարցաքննեցինք, և մեր քննութիւնն աւելի հեռի մղել չհամարձակեցանք։» Քննիչք այցելեր են խանութներ եւ արհեստարաններ որք «համաճարակ ախտերու և անբարոյականութեան ճշմարիտ կեդրոններ են»։ Զի ամէն բան աժան արտադրելու, կամ առաւելագոյն շահ ընելու համար, գործարանատէրք և անոնց միջնորդք գործաւորներն ու գործաւորուհիներն ըստ կարի խեղճ վիճակի մէջ կը պահեն։ Քննիչք կը հաստատեն թէ արհեստագործ ձեռնարկուք չարաչար կ'օգտուին աղքատ դասուց թշուառութենէն, անդր քան զչափն աշխատցնելով և ըստ կարի քիչ վարձ տալով անոնց։ Քննիչք կը պախարակեն «այն անխիղճ և անսիրտ դրամատէրներն որք կը չարչարեն անխտիր ամէն արհեստ և ամէն կրօնէ գործաւորներն, անգլիացի թէ օտարազգի»։

Յանձնաժողովն հիմնական դարման մը կ'առաջարկէ.— Աշխատութեան (կամ Գործաւորութեան) նախարարութեան մը կազմութիւնն, որ յատկապէս զբաղի գործաւորական խնդրով, քննիչներ կարգելով որք միշտ այցելեն քննեն գործարաններն և արհեստարաններն, և թող չտան որ գործաւորք միջնորդներուն և անխիղճ դրամատէրներուն զոհ երթան։ Այսպէս, Անգլիոյ մէջ իսկ, ուր անհատական նախաձեռնութիւնը պետական գործողութենէն գերազանց կը համարուի, Պետութիւնն ևս քան զևս կը միջամտէ՝ ընկերութեան խոնարհ դասերը բարձրագոյն դասերուն դէմ պաշտպանելու համար։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐՆ ԵՒ ԶՐՈՅՑՆԵՐՆ

Պելճիական դրամատանց խմբակն որ Քոնկոյի Պետութեան 26 միլիոն ֆր·ի պարտատոմսերն ի հրապարակ հանել յանձն առած էր՝ լուծանեցաւ, որովհետեւ հազիւ մէկ տասներորդ մասը կրցաւ ստորագրել տալ հասարակութեան։ Քոնկոյի Պետութեան համար ծանր անյաջողութիւն մ'է այս։

— Նախկին հակահանրապետական նախարարապետ և Մերակոյտի անդամ Պ· Պիւֆէ անդամ ընտրեցաւ Բարոյական և Քաղաքական Գիտութեանց Ակադեմիային։

— Ո՛չ միայն ֆրանսական լրագիրք, այլ և օտար լրագիրք Ֆրանսայի համար կարեւոր յաջողութիւն մը կը համարին որ ֆրանսական բանակին կարողագոյն զօրապետներէն մին՝ Միրիպէլ՝ [illegible] Սպայակոյտի վարչութեան նախագահ կարգուած է։ Զօր· Միրիպէլ, թէեւ շատ կարող զօրավար, բայց ժամանակաւ հանրապետական վարչութեան հակառակ ընթացքի մէջ գտնուելուն համար խոտելի եղած էր հանրապետական կուսակցութեան մեծագոյն մասին։ Հանրապետական դրութեան զօրութիւնը ցուցնող պարագայ մ'է որ հանրապետական նախարարութիւն մը ինքնին կը փութայ պատերազմական նախարարութեան մէջ կարեւորագոյն պաշտօնն այս զօրավարին յանձնել։

— Ռումանիա, իւր Երեսփ· ժողովոյն քուէարկած նոր վարկերուն շնորհիւ, ռուսական սահմանաց վրայ ամրութեանց շատ զօրաւոր գիծ մը պիտի ունենայ, որ նոր ոճով բերդերու շղթայ մը պիտի կազմէ, ընդ պաշտպանութեամբ 200,000 զօրաց։ Ռումէն բանակին խաղաղական վիճակն է 40,000 հոգի· պահեստիք՝ 160,000։

— Զանզիպարէ կը հեռագրուի առ Թայմզ թէ Էմին փաշայի կարաւանը, հինգ օր դէպ ի ներս քալելէն ետքը, մահուամբ կամ դասալքութեամբ իւր բեռնակրաց մէկ չորրորդը կորուսած է։ Էմին փաշա կը հետեւի Տքթ· Փեթերսի, որ ինքն ալ Էմին փաշան գտնել կ'երթայ։ Այն օրն ուր Տքթ· Փեթերս Էմին փաշան գտնէ, փաշան իւր կործեցեալ ապաստը գտած պիտի լինի, և երկուքը մէկէն պիտի ջանան գերմանական [illegible] Վլատելոյ, և շրջակայ ծովածաւալ լճերու երկիրները։

— Քանատայէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ կուսակալ Լորտ Սթէնլի բեկած է քաղաքային դատաւոր Պ· Տավիտ անուանումն։ Այս մարդ Քանատայի ֆրանսական կուսակցութեան պետն է, և իւր հականգլիական բղձանքը պատճառ եղած են անգլ· կուսակալին տնօրինութեան։ Պ· Տավիտ մամուլ յայտարարած էր թէ նախամեծար կը համարի Քեպէքի ֆրանսական նահանգին բաժանումը Քանատայի ամբողջութենէն և իբրեւ ֆրանսական գաղթականութիւն ինքնուրոյն կազմակերպութիւնն։

— Իտալեան կառավարութիւնն որոշած լինելով ի պատիւ Կարիպալտիի յիշատակին արձանագրութիւն մը դնել Ֆլորենցայի Սանթա-Քրոչէ եկեղեցւոյն մէջ, որ կերպիւ իւիք Իտալիոյ Փանթէոնն է, Պապը շրջաբերական մը կը պատրաստէ, որով կաթոլիկ Տէրութեանց բողոք պիտի բառնայ սոյն «ամբարիշտ» տնօրինութեան դէմ։

— Վատիկանի և ռուս կառավարութեան միջեւ նոր խնդիր մը ծագեցաւ։ Ցարը կը պահանջէ որ Ռուսիոյ կաթոլիկ եպիսկոպոսք ուղղակի չհաղորդակցին Պապին հետ, այլ իրենց ի Վատիկան ուղղած նամակներն ինչպէս և Վատիկանէն իրենց ղրկուած նամակներ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան անցնին։ Աւելորդ է յարել թէ Պապը չի հաւանիր։

— Անցեալ շաբթուն յԱնգլիա, Ու[illegible] Թագուհւոյն, արքայական գերդաստանին, Պելճիոյ թագաւորին և այլ ականաւոր անձանց, կատարեցաւ հանդիսական բացումն ձիաւոր արձանին հանգուցեալ Ալպէրթ իշխանին՝ Թագուհւոյն ամուսնոյն, արձան զոր Անգլիոյ և Հնդկաստանի կանայք, ի նշան մեծի սիրոյ և համարման առ Թագուհին, հանդիսակցութեամբ Ն· Վեհափառութեան նուիրած են՝ իւր թագադրութեան յիսնամեակին առթիւ։

— Պ· Կլատսթոն Քոպտըն-Քլըպի հացկերոյթին մէջ բանախօսելով ազատ-վաճառականութեան վրայ, որոյ վարդապետութիւնը պաշտպանելու նպատակաւ կազմուած է այս Ակումբ, ըսաւ թէ ազատ-փոխանակութեան վարդապետութիւնը շատ տագնապալից շրջան մը կ'անցունէ, որոյ պատճառն է Եւրոպիոյ վրայ ծանրացող զինուորական ծայրայեղ դրութիւնն, որ ազգաց ծախքերն ահագին համեմատութեամբք աճեցուցած է։ «Պաշտպան-դրութիւնն ապրանաց վրայ միայն ի գործ չի դրուիր, այլ և մարդոց վրայ։ Այսպէս, Ամերիկայի և Աւստրալիոյ մէջ կ'ուզուի բոլորովին խափանել Չինացւոց մուտքն։ Ամերիկացիք և Աւստրալիացիք Չինացւոց առաքինութիւններէն աւելի կը վախնան քան անոնց մոլութիւններէն։» Չինացիք սակաւապէտ, ժուժկալ, յամառ աշխատասէր և ուշիմ մարդիկ են, և այս հանգամանօք ծանր մրցում կ'ընեն Նոր Աշխարհի արհեստաւորաց դէմ, որոցմէ աւելի աժան կ'աշխատին միշտ։ Պ· Կլատսթոն կրնար յարել թէ Ֆրանսայի բանւորներն ալ Իտալացի բանւորաց արտաքսումը կը պահանջեն, և Անգլիոյ մէջ գերման պաշտօնեայք ու գրագիրք խիստ հակակրանք կ'ազդեն անգլիացի պաշտօնէից և գրագրաց։

— Մաքով, երբեմն սպայ ռուս բանակին մէջ, յետոյ Աթոնեան ռուսական վանքին միաբան, ի գլուխ ռուսական կարաւանի մը կամ պատուիրակութեան մը, Շօա հասած է, և Մենելիք թագաւորին քով կ'երթայ։ Իտալացիք հետաքրքիր են իմանալ թէ այս Ռուսք ի՛նչ գործ ունին Հաբէշաստանի մէջ։ Բայց ակներեւ է թէ Ռուսք Հաբէշաստանն Իտալացւոց թողուլ չեն ուզեր։

— Մօսէրս, Քինարտի Օրէկօն հրակայ շոգենաւն և Անքոր Լայն ընկերութեան Սիթի օֆ Ռօմ ո՛չ նուազ հսկայ շոգենաւը Նիւ-Եորքէն մեկնեցան շաբաթ օր մը, Քինարտի շոգենաւը միւսէն մէկ ժամ յառաջ։ Բուռն մրցում մ'է սկսաւ իրենց մէջ, ըստ կարի շուտ հասնելու համար Անգլիա։ Այնքան մօտէն կը մրցէին որ բոլոր ճամբորդութեան միջոցին հազիւ մէկ ժամ զիրար կորսուցին։ Երբ Գրոշէտ հասան, Սիթի օֆ Ռօմ իւր մրցակիցէն 10 վայրկեան յառաջ անցած էր, և երբ յաջորդ կիրակի գիշեր Մէրսէյ մտան, Օրէկօն միայն մէկ քառորդ ժամ ետ մնացած էր միւսէն։ Երկուց շոգե[illegible] դրամներ դնելով, այնպէս որ երբ ուղեւորք ցամաք ելան, մեծաքանակ գումարք ձեռքէ ձեռք անցած էին։ Ովկիանոսին մէջտեղն, չորեքշաբթի օր, երկու շոգենաւք մշուշով պատեցան, և շատ մը սառնակոյտերու քովէն անցան։

— Հանեայէ կը հեռագրուի եւրոպեան լրագրաց թէ իրենց հայրենիքը վերադարձող գաղթականներով լի յոյն շոգենաւ մը Պիրէօնէն հոն հասած է։ Ուրիշ շատ մը գաղթականներ ալ ի Յունաստան կը սպասեն՝ Կրետէ վերադառնալու համար միջոց գտնելու։ Օսմ· իշխանութիւնք ո՛և է արգելք չեն դներ գաղթականաց վերադարձին։

— Ռուանէ կը հեռագրուի մայիս 12ին. Տեղւոյս գերմանական հաստատութեան մը պատկանեալ ահագին շտեմարան մը, 2000 խորանարդ մեթրօ ընդարձակութեամբ, որ 1,200,000 լիթր քարիւղ կը պարունակէր, յանկարծ պայթեցաւ։ Քարիւղը դուրս պոռթկաց և տարածեցաւ մօտակայ արտերուն մէջ։ Շատ մը գործաւորք այժմ կը պարապին ջրհաններու միջոցաւ հաւաքելու թափուած քարիւղն, և հարիւրի չափ զինուորք ամբոխն հեռի կը պահեն քարիւղալից արտերէն։

— Քրէտի Ֆոնսիէի կացութեան քննու-

—)(148)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

Եւ Պէրտօնի ճանբով կը դառնար, քայլերը դանդաղեցնելով՝ երբ Ժիւլեթի տան կը մօտենար ու երկչոտ նայուածք մը ուղղելով հոն ուր գիտէր թէ բժշկին աղջիկը կը գտնուէր սովորաբար, մօրը քով մնալու համար։

Սակայն բաղդը չէր ժպտեր իրեն։

Ի զուր քայլերը դանդաղեցուց, չի տեսաւ զայն։ Ի զուր մինչեւ իսկ կանգ առաւ։

Ժիւլեթ գլուխը վեր չ'առաւ։

Երիտասարդը կը հեռանար յուսահատեալ, առաջուընէ աւելի դժբաղդ։ Եւ Ֆէրնանտ՝ զայն տխուր, անխօս տեսնելով, կը մտածէր.

— Թուցէ յանցաւոր եմ աւելի երկար սպասելով։ Խեղճ տղան պիտի հիւանդանայ։

Օր մը Ժիւլեթ հետեւեալ նամակն ստացաւ.

«Սիրելի աղջիկս, շատ անհանգիստ եմ «եւ չեմ կրնար ձեր տունը գալ։ Կրնա«յի՞ք դուք անձամբ ինծի բերել այն ձե«ռագործը որ լմնցած ըլլալու է։ Ուրիշ«ներ ալ ունիմ ձեզ յանձնելիք, և Տընիզ՝ «որ պիտի բերէ ձեզ այս նամակը՝ կրնար «բերել զայնս, սակայն բերանացի բացա«տրութիւններ պիտի տամ ձեզ նոր աշ«խատութեանց մասին։ Կը վախնամ որ «Տընիզ շատ բացայայտ կերպով չի հաս«կցունէ։ Ուրեմն եկէք, սիրելի աղջիկս։ «Կըսպասեմ ձեզ։ Բանէ մը մի՛ վախնաք։ «Չպիտի պատահիք անոր զոր տեսնելէ կը «վախնաք։ Ինքը դղեակէն բացակայ է եւ «հաւանաբար այս իրիկուն միայն պիտի «դառնայ։

Ժիւլեթ նեղացաւ։

Միտքը դրած էր դղեակը ոտք չի կոխել բնաւ։

Եթէ, հակառակ կոմսուհւոյն տուած ապահովութեան, Անտրէի հետ դէմ առ դէմ գտնուէ՞ր։

Դիպուած մը բաւական էր այս բանիս համար։

Եւ ի՞նչ յուզմանց պիտի մատնուէր յայնժամ, որքա՛ն պիտի տրտմէր։

Ընդ երկար վարանեցաւ։ Երկու միտքէ էր։

Վերջապէս որոշեց երթալ։ Կոմսուհին այնքա՛ն բարեսիրտ էր, այնքա՛ն երախտիք ըրած էր իրեն։ Ինք կը սիրէր զայն։ Բնազդաբար կզգար թէ Ֆէրնանտ թշնամի մը չէր. ընդհակառակն։

Աւարտած ձեռագործը Տընիզին յանձնեց։

Աղախինը հարցուց.

— Գիտեմ թէ տիկինը ինչ առաջարկած է օրիորդին։ Ի՞նչ պատասխան տանիմ տիկին կոմսուհւոյն։

— Ես Պէրժըրօ պիտի գամ։

— Ե՞րբ։

— Անմիջապէս. հիմայ կը հագուիմ։

— Լա՛ւ, օրիորդ։

Կէս ժամ յետոյ, Ժիւլեթ՝ իւր մօր իմաց տալով՝ ճանբայ կ'ելլէր Պէրժըրօ երթալու համար։ Միջօրէէն յետոյ օդը շատ գէշցեր եղած էր։ Ժամ չորսին միջոցները, երբ Ժիւլեթ դղեակ կը մտնէր, երկինք սեւ ամպերով մթագնեցան։ Սաստիկ հով մը ելած էր։ Եւ հազիւ ներս ապաստանած էր մանկամարդ աղջիկը, երբ փոթորիկը պայթեցաւ, մինչ փայլակներ կը շողային ու որոտմունք իրարու կը յաջորդէին անդադար։

Կոմսուհին ոտքի վրայ կըսպասէր անոր։

Հիւանդի դէմք չունէր։ Զայն տեսնելուն, այս եղաւ մանկամարդ աղջկան առաջին դիտած բանը։

Ուրեմն ինչո՞ւ ստած էր։

Ֆէրնանտ իւր սովորական քաղցրութեամբ ընդունեց զինքը։

Բաւական ժամանակ վար դրաւ զնա։

Եւ երբ Ժիւլեթ ուզեց մեկնիլ։

— Բայց այս օդով չես կրնար երթալ...

— Փոթորիկը դադրեցաւ, տիկին։

— Քիչ մըն ալ սպասեցէք։

— Տեսէ՛ք, երկինք կը պայծառանայ... ամպերը կը փարատին։

Եւ Ժիւլեթ պատուհանի մը վարագոյրը վեր առնելով, անամպ հորիզոնը ցոյց կուտար կոմսուհւոյն։

Բայց յանկարծ ճիչ մը կ'արձակէ։

Պատուհանէն նշմարած է Անտրէն՝ վերնադաւիթակին առջեւ, Անտրէ որուն համար կ'ըսէին թէ բացակայ է, Անտրէ որուն առջեւէն անցնիլ հարկ էր, եթէ հոն մնար։

Երիտասարդը մարգերուն շուրջը կը պտտէր, տխուր և երազկոտ, մերթ ընդ մերթ գլուխը վեր առնելով, շնչելու համար անտառային բուրումները զորս ի վեր հանած էր անձրեւն և հովը տարածած։

Ու յանդիմանական ձայնով մը.

— Ո՛հ, տիկին, ըսաւ Ժիւլեթ։

Ֆէրնանտ դուրս նայեցաւ։

— Անտրէ՞ն է... կը հասկնամ։

— Դուք ինծի ըսած էիք, տիկին, թէ չպիտի տեսնեմ զինքը։

— Կը կարծէի թէ ամէն օրուան պէս դուրս պիտի ելլէր որսի երթալու համար։ Կ'երեւի թէ փոթորիկը գուշակեր է։

Կրնար յարել, եթէ ուզէր ամբողջ ճշմարտութիւնը զրուցել, թէ Անտրէ առաւօտուն իմացուցած էր իրեն թէ գլուխը քիչ մը յոգնած զգալով, այդ օրը դուրս չպիտի ելլէր. այն ժամանակ ահա ինք գրած էր Ժիւլեթին։

— Սակայն, վրայ բերաւ Ֆէրնանտ, դիւրին է ձեզ անոր հետ դէմ առ դէմ չգտնուիլ։ Համբերութեամբ սպասեցէք որ դղեակ մտնէ, յետոյ դուրս կ'ելլէք։

Եւ արդարեւ, շատ չ'անցած, Անտրէ ներս մտաւ։

Ժիւլեթ քանի մը վայրկեան սպասելէ յետոյ հրաժեշտ առաւ Ֆէրնանտէն։

— Կ'ուզէ՞ս որ համբուրեմ զքեզ, աղջիկս, ըսաւ կոմսուհին։

Առաջին անգամն էր որ սոյնիսի բան մը կը խնդրէր նա։

Սովորաբար կը շատանար անոր ձեռքը սեղմելով։

— Ո՛հ, ամենայն սիրով, տիկին, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը։

Ճակատը կարկառեց։ Ֆէրնանտ համբոյր մը դրոշմեց։

Ժիւլեթ դուրս ելաւ։

Դանդաղաքայլ վար իջաւ սանդուխներէն։ Սիրտը լցուած էր։ Կը վախնար Անտրէի հետ երես առ երես գալէ։ Եւ միեւնոյն ժամանակ,— պէտք է ամէն բան ըսել,— այդ հանդիպման կ'ըղձար։ Սակայն երկիւղը թերեւս զօրաւորագոյն էր քան յոյսը, վասն զի գրեթէ իւրաքանչիւր աստիճանի վրայ կանգ կառնուր ականջ կախելու համար թէ երիտասարդը կու գա՞յ։

Սանդուխին գլուխը ո՛չ ոք կար։

Խորունկ հառաչանք մը արձակեց, վըշտալի հառաչանք մը։

Եւ դուռը բացաւ։

Սակայն վերնադաւիթակին վրայ ոտք կոխած վայրկենին, սիրեցեալ ձայն մը, — այն զոր կը լսէր միշտ իւր երազոց մէջ, — գոչեց.

— Ա՛հ, Ժիւլե՛թ, Ժիւլե՛թ հոս...

Մանկամարդ աղջիկը ետին դարձաւ և ինքն ալ ճիչ մը արձակեց.

— Անտրէ՛...

Եւ անխօս կը մնան դէմ յանդիման. այնքա՛ն մեծ է իրենց յուզմունքը որ բառ չեն գտներ զայն արտայայտելու համար ու կը շատանան ձեռքերնին իրարու կարկառելով։ Այդ ձեռաց սեղմումով միայն կը մրմնջեն թէ միշտ կը սիրեն զիրար։

— Թո՛ղ զիս, Անտրէ, թո՛ղ զիս որ մեկնիմ։

— Այնքա՛ն ատեն է որ հետդ չեմ խօսած։

— Այո՛, ճշմարիտ է, շատ երկար ժամանակէ ի վեր։

— Իմ վրաս մտածեցի՞ր։

— Կը տարակուսի՞ս։

— Ո՛չ։ Միշտ կը սիրե՞ս զիս։

— Ի՞նչ հարկ քեզ ըսել։ Դու ինքդ ապահով չե՞ս։

— Ո՛հ. Ժիւլեթ, անգամ մըն ալ կրկնէ՛։

— Կը սիրեմ զքեզ։

Նորէն կը լռեն։ Այնքա՛ն տխուր յիշատակներ, այնքա՛ն դառն մտածումներ կը պաշարեն իրենց միտքը։

Ժիւլեթ կը կրկնէ մեքենաբար, — վասն զի երիտասարդը ձեռացը մէջ պահած է մանկամարդ աղջկան ձեռքերը.

— Թո՛ղ զիս, Անտրէ, պէտք է որ մեկնիմ։

Բայց երիտասարդը չէր լսեր։ Կը ժպտէր։

— Այն ի՞նչ երազ էր որ ըրինք, իմ խեղճ Ժիւլեթս։

— Այո՛, աւա՜ղ։ Եւ ահա ասոր համար է որ իմ հեռանալս հարկ է, Անտրէ՛ս։

— Ինչո՞ւ համար։

(Շարունակելի)

թիւնն այս չորեքշաբթի կամ հինգշաբթի պիտի աւարտի, և տեղեկագիրը պիտի մատուցուի Պ. Ռուվիէի։

—Վիեննայէ կը հեռագրուի առ Թայմզ. Սելանիկի ճամբով Սերպիա մտնող ապրանաց վրայ մաքսի զեղչումը մեծապէս օգտակար եղաւ անգղիական վաճառականութեան։ Ապրիլ ամսոյ մէջ 300 վակոն լի անգղիական վաճառք Նիշ (Սերպիա) հասաւ Սելանիկէ։

—Յունաստանի Երեսփ. Ժողովոյն մայիս 13ի նստին մէջ, ներկայ երեսփոխանաց թիւը ճշդելու գործողութեան միջոցին, քանի մը երեսփոխանաց մէջ վէճ մը ծագեցաւ, որք անարգական խօսքեր ըսին իրարու, և բանակռիւը սաստկանալով, կռփամարտութեան փոխուեցաւ։ Շատեր ալ իրենց գաւազանները գործածեցին, իրարու դէմ, և քանի մը վայրկենի մէջ Ժողովասրահը խայտառակ կռուոյ ասպարէզ մը դարձաւ։ Ոստիկանութիւնն և զինուորք միջամտեցին, և յետին անկարգութեան մէջ ցրուեցաւ ժողովը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Յառաջիկայ հինգշաբթի օր, Տեառն մերոյ Ս. Համբարձման տօնի առթիւ, Ն. Բարձր Սրբազնութիւն՝ Ամեն. Տ. Խորէն Պատրիարք Հայրն հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ի Ս. Փրկիչ Եկեղեցւոջ, վասն հոգւոց հանգուցելոց հաստատութեանս մեծանուն հիմնադրին՝ Պէզճեան Յարութիւն Ամիրայի, նաեւ այլոց բարերարաց։

Արդ՝ ներկայիւս կը հրաւիրուին բարեպաշտ ազգայինք նոյն աւուր կրօնական հանդիսին ներկայ գտնուիլ ի մխիթարութիւն պատսպարելոց։ (*)

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Ազգ. Հիւանդանոցի
Ատենապետ Վ. Ատենադպիր
Տ. ԿԻՒՄԻՒՇԿԷՐՏԱՆ Պ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ

Տնտեսական Խորհուրդը շաբաթ առաւօտ յարտասովոր նիստ գումարեց Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ և գլխաւորաբար զբաղեցաւ Կեդրոնական Սնտուկի յառաջիկայ տարւոյ ելմտացոյցի պատրաստութեամբ։

Սոյն նստին հրաւիրեալ էին Պատրիարքարանի գլխաւոր պաշտօնեայք, որոց հետ Խորհուրդն երկար խորհրդակցութիւններ կատարեց։

Երեք ամսոյ չափ յառաջ հրատարակած էինք թէ Պեսարաբիոյ հայազգի [illegible] Բրշնեւի Առաջնորդարանի միջոցաւ 825 րուպլի և արծաթեայ փոքրիկ սիրտ մը ղրկած է Պատրիարքարան, պայմանաւ որ 300 րուպլին գործածուի ի պէտս Ս. Կարապետ վանուց Մշոյ, 250 րուպլին բաժնուի քլիշեայ վանուց միաբանաց, որպէս զի երեք անգամ Պատարագ մատուցանեն ի փրկութիւն հոգւոց նորա ննջեցելոց, և մնացեալ 250 րուպլին բաժնուի ամենաթշուառ և աղքատ վիճակի մէջ գտնուող Մշեցի ազգայնոց, իսկ 25 րուպլին մնայ Պատրիարքարանի ծախուց համար, և արծաթեայ սիրտը Ս. Կարապետ վանուց մէջ Աստուածամօր պատկերի վերայ կախուի։— Ահաւասիկ այս շաբթու Պատրիարքարանէն գրուեցաւ յԱռաջնորդարան Բիշնեւի թէ գործադրեցաւ ըստ փափաքանաց և պայմանաց բարեպաշտ նուիրատուին։ Օրհնութեան կոնդակ ղրկուեցաւ նաեւ առ մեծարելի նուիրատուն՝ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր կողմանէ, Ս. Կարապետի վանուց վանահայր Գեր. Խարախանեանի կոնդակին հետ։ (Փունջ)

Եէնի Գարուի Ս. Թադէոս Բարթուղիմէոս Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան քուէարկութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ ժամ 3½ին ընդ նախագահութեամբ Արժ. Արշարունի Յովհաննէս վարդապետի և ի ներկայութեան Նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ անդամոց և թաղեցւոց ոմանց։

Քուէարկութիւնը կատարուեցաւ 177 քուէիւ որոց 33ն անձամբ և 144ը նամակաւ կը մասնակցէին, և որոյ արդեամբ ընտրուեցան բացարձակ առաւելութեամբ.

Մեծ.	Միհրան	էֆ.	Կեսարեան	քուէ	131
»	Մամաս	»	Հէքիմեան	»	114
»	Պօղոս	»	Ֆրէնկեան	»	107
»	Համբարձ.	»	Քիլըչճեան	»	92

Իսկ մնացեալ հինգ անդամոց ընտրութիւնը համեմատականի մնաց որոց քուէարկութիւնն յառաջիկայ շաբթու կատարուիլ որոշուեցաւ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՅՐԱՄԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Երէկ իրիկուն ժամ 8½ին թնդանօթի քսան և մէկ հարուածներու արձակմամբ իսլամ ժողովրդեան կը ծանուցուէր Պայրամի տօնը։ Գիշերը բոլոր մզկիթներու մէջ հանդիսաւոր աղօթքներ կարդացուեցան։

Այս առաւօտ ժամ 10½ին Վեհ. Սուլթանն հանդիսաւոր թափորով Պէշիքթաշի Սինան Փաշա մզկիթը գնաց։ Ն. Վեհափառութիւն բաց կառքի մը մէջ բազմած էր Իւր դէմը ունենալով Վսեմ. Նամըգ և Օսման փաշաները։ Ն. Վեհափառութեան մզկիթ մտած պահուն բոլոր նախարարք եւ պալատական ու պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարք՝ պաշտօնական համազգեստով և պատուանշան ի կուրծս՝ երկու կարգի վրայ բարեւի կեցած էին մզկիթի դրան առջեւ։

Վեհ. Սուլթանն առաւօտեան աղօթքը կատարելէ յետոյ պահ մը հանգիստ առաւ և անտի Տոլմա Պաղչէի պալատը գնաց փառաւոր հանդիսիւ։

Պէշիքթաշէն մինչեւ Տոլմա Պաղչէի պալատը տանող մեծ պողոտային երկու կողմը բարեւի կեցած էին հեծեալ եւ հետեւակ զօրաց վաշտեր ու ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը։

Ն. Կ. Վեհափառութիւն զինուորական մառէշալի համազգեստ հագած և սպիտակ գեղեցիկ նժոյգի մը վրայ հեծած էր։ Առջեւէն կ'ընթանային Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և Նախարարք՝ ամենքն ալ հեծեալ. իսկ պալատական բարձրաստիճան պաշտօնատարք եւ թիկնապահք հետեւոտն կ'ընթանային Վեհ. Սուլթանի երկու կողմէն։ Ն. Վեհափառութեան անցած պահուն զինուորական նուագածուաց խումբերը Համիտիյէ քայլերգն հնչեցուցին և զինուորք ու ժողովուրդ երիցս «Փատիշահըմ չօք եաշա» գոչեցին։

Կայսերական թափորին կը հետեւէին Բարձր. Մայր Թագուհին, կայսերազուն իշխանուհիք և պալատական տիկնայք՝ կառքերով։

Տոլմա Պաղչէի պալատան մեծ դրան առջեւ կեցած էին պալատական պաշտօնեայք, հրացանակիրք և կայս. պալատան նուագածուաց խումբն։

Վեհ. Սուլթանը Տոլմա Պաղչէի պալատը մտնելով, պահ մը հանգիստ առաւ, յետոյ գնաց բազմեցաւ գահոյից գահլիճն, ուր կայսերազուն իշխանք, [illegible]բարք, Նախկին Մեծ-Եպարքոսք, անպաշտօն նախարարք և կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարք կարգաւ գնացին համբուրել Ն. Վեհափառութեան քղանցքն ի շնորհաւորութիւն Պայրամի տօնին։

Յետ այս հանդիսական արարողութեանց Վեհ. Սուլթանն հանդիսաւոր կերպիւ Եըլտըզի պալատը վերադարձաւ։

Միջօրէին, հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերն և դեսպանատանց առաջին թարգմանք կայս. պալատ կ'երթան ի շնորհաւորութիւն։

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Գըրչէհրի գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Բէքիր փաշա, Նախկին կեդրոնական կառավարիչ Սեբաստիոյ։

Զ. զօրաբանակին (Պաղտատ) սպայակոյտի նախագահ անուանուեցաւ նոյն սպայակոյտին կիսաբաժնի զօրավար Մուսթաֆա Իզզէթ փաշա։

— —

Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ մաքսային ժողովոյ դեր-նախագահ Րիզա պէյի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ թաղապետութեան Թ. շրջանակին (Սկիւտար) թղթակցութեանց առաջին քարտուղար Պէսիմ պէյի։

— —

Օսմանիյէ ականակուռ պատուանշան տրուեցաւ Վեհ. Սուլթանին անձնական սպայակոյտին Ֆերիգ Րիզա փաշայի և Բ. զօրաբաժնին հրամանատար Րիզա փաշայի։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան՝ Կրետէի սպայակոյտին նախագահ Ճէվատ փաշայի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ Ներքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Րըտուան Պէյի, Թաղապետութեան Զ. շրջանակին (Բերա) տնօրէն Հիւսէյին էֆէնտիի, Բ. Զօրաբաժնի միրլիվաներէն Մէհմէտ փաշայի և Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ զօրաբաժնին հրամանատար Ֆերիգ Օսման Նուրի Փաշայի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Շիրքէթը Խայրիյէի տնօրէն Հիւսէյին էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պէյլիկճի պէյի օգնական Նաւըր էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Բ. Դրան Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Ճէմիլ, Թէվֆիգ և Րիֆաթ պէյերու։

Երկրորդ կարգի Շէֆագաթ՝ կայս. թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշայի կնոջ։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Բ. Դրան Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Րէշատ պէյի, Եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանին դեր-տնօրէն Րամիզ պէյի, կայս. դիւանատան առաջին քարտուղար Ֆաիզ էֆէնտիի, կայս. դիւանատան արարողապետի օգնական Ֆէթհի պէյի և եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանի հեռագրական ճիւղին տնօրէն Պէհզատ պէյի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ կայս. կանանոցի աղաներէն Օրթանճա Սայիտ աղայի և Բարձր. Սանիհա Սուլթանուհւոյն Պաշ աղա Եունուս աղայի։

Ի Բ. ԴՌՒՌՆ

Ներքին գործոց նախարար Վսեմ. Միւնիր փաշա շաբաթ օրը Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին քով գնաց և ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ խորհրդակցեցաւ Ն. Բարձրութեան հետ։

—Ելմտական և կայս. անձնական գանձուն նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհրդոյ երէկի նստին, որովհետեւ կայս. անձնական Գանձուն պաշտօնատան մէջ զբաղած էր կարեւոր խնդրոց կարգադրութեամբ։

—Շուէտ-Նորվեկիոյ դեսպան Պ. Ռէօթէրքիօլտ, որ արձակուրդով պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս, շաբաթ օրը Բ. Դուռը գնաց և Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին, Վսեմ. խորհրդականին և մէքթուպճի Միւնիր պէյի հետ տեսակցելով, իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

ԱՀՄԷՏ ՃԷԼԱԼԷՏՏԻՆ ՓԱՇԱ

Կայսերական թիկնապահ Ահմէտ Ճէլալէտտին փաշա պաղ առած ըլլալով, մի քանի օրէ ի վեր հիւանդ է։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Եըլտըզի հիւանդանոցին բժիշկ Տր. Ագիլ փաշան, և կայս. պալատան բժիշկ Տր. Ըրիֆ փաշան ղրկել, որպէս զի պէտք եղած դարմանները տան Ն. Վսեմութեան։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ

Վեհ. Սուլթանն հրամայած է յատուկ ցանկի մը միջոցաւ Իրեն մատուցանել անուններն այն կառավարական պաշտօնէից որոց աստիճանները չեն համապատասխաներ իրենց պաշտօնին և ծառայութեան։

Ներքին գործոց նախարարութիւնն [illegible] համար կայսերական սոյն իրատէն։

* * *

Վեհ. Սուլթանն հրամայած է զատ զատ դրամական պարգեւներ շնորհել այն վարժարանաց աշակերտներուն որք Խըրգայի Շէրիֆի հանդիսին օրը Ն. Վեհափառութեան անցնելիք ճամբուն վրայ կենալով երգեր երգած և ուղերձներ մատուցած էին։

ՄԱԼԻՅԷՆ ԵՒ ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ

Օսմ. կայս. Պանքան 170,000 ոսկւոյ երկրորդ վճարում մը ըրած է Ելմտական Գանձուն, ի թերհաշիւ մէկ ու կէս միլիոն օսմ. ոսկւոյ զոր Պանքան ստանձնած է վճարել հինգ միլիոն ոսկւոյ 4 առ % փոխառութեան հաշւոյն, որոյ մէկ մասն 100ին 76էն ստանձնած է։

Մալիյէն աւելի առաջ 40,000 ոսկւոյ ժամանաւոր փոխառութիւն մը ըրած էր Պանքայէն, և այս 170,000 ոսկւոյ վճարմամբ այդ հաշիւը կար գոցեցաւ։ Պանքայի այս վճարմամբ մէկ մէկ ամսական վճարուեցաւ կառավարական պաշտօնէից։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՏՈՒԳԱՆՔ

Ռուսական դեսպանատունը խնդրած է որ Ելմտական Նախարարութեան ձեռամբ կնքեալ նոր փոխառութենէն գումար մը տրուի ի հաշիւ պատերազմական տուգանաց յետնեալ վճարումներուն։ Ելմտական Նախարարութիւնը պատասխաներ է թէ այդ տուգանաց յատկացեալ մասնաւոր գումարներ կան արդէն և թէ փոխառութեան դպչելու պէտք չ'կայ։ Դեսպանատունը խնդրած է միանգամայն որ ռուս հպատակաց տրուելիք դրամական փոխարինութեան հաշւոյն եւս վճարում մը ըլլայ։ (Մանզումէ)

ՍԱՔՍ ՎԷՅՄԱՐԻ ԻՇԽԱՆԸ

Սաքս Վէյմարի իշխանը, իւր հետ ունենալով գերմանական դեսպանն, առաջին թարգմանն և կայս. թիկնապահ Շէֆիգ պէյը, ուրբաթ օրն այցելեց Բերայի ու Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը։

Ն. Բարձրութիւն նոյն օրն այցելութիւն տուաւ աւստրիական, գերմանական, ռուսական, անգղիական և իտալական դեսպաններուն։

Իշխանը շաբաթ օրը Վառնա ուղեւորեցաւ կայս. Իզզէտտին շոգենաւով որ, կայս. հրամանաւ Ն. Բարձրութեան տրամադրութեանը ներքեւ դրուած էր։

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ կայս. թիկնապահ Ահմէտ Ալի փաշա և Հազարապետ Շէֆիգ պէյ մինչեւ Վառնա պիտի ուղեկցին իշխանին որ անտի Պուքրէշ պիտի երթայ։

ՖԷՐԻՏՈՒՆ ՊԷՅ

Պուքրէշի օսմանեան նախորդ դեսպան Ֆէրիտուն պէյ, որ Պելկրատի օսմանեան դեսպան անուանուած է, արտօնութիւն խնդրեր է իւր նոր պաշտօնատեղին երթալէ առաջ մայրաքաղաքս գալով, իւր հաւատարմութեան հաւաստիքը մատուցանելու յոտս կայս. գահոյից։

ԻՄԹԻԱԶԻ ՇՔԱԴՐԱՄՔ

Վեհ. Սուլթանն Իմթիազ պատուանշանի ոսկի շքադրամը շնորհած է կայս. պալատան մառանի պաշտօնեայներէն Լութֆի էֆէնտիի և նոյն պատուանշանի արծաթ շքադրամը մառանի պաշտօնեայներէն Իզզէթ էֆէնտիի։

ԹՂԹԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Վեհ. Սուլթանի առաջին սենեկապետ Օսման պէյի կողմէ հաստատուելի թղթի գործարանն, որ Համիտիյէ պիտի կոչուի, ի մօտոյ պիտի կառուցուի։

Այդ գործարանին համար կազմեալ ընկերութեան ներքին կանոնագիրը ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ քննուելով մատուցուած է Վեհ. Սուլթանին, որ արտօնած է անոր գործադրութիւնը։

Վեհ. Սուլթանի մէկ Իրատէին համաձայն, կառուցանելի գործարանին լուսանկարը մատուցուած է Ն. Վեհափառութեան, որ Իւր բարձր գոհունակութիւնը յայտնած է։

Վսեմ. Օսման պէյ հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է անմիջապէս ձեռնարկելու համար այդ գործարանի կառուցման։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՔ

Առեւտրական Ատեանէն հետեւեալ սնանկութիւնները կը ծանուցանէ որք պաշտօնապէս հաղորդուած են Առեւտրական Ատենին։

Բասքալի Լամպլէի, տարազագործական նիւթոց վաճառական որ կը բնակի ի Պէյօղլի (Հանրային պարտէզին մօտ) իւր պարտատիրաց միոյն պահանջմամբ սնանկութիւն հրատարակած է 1890 ապրիլ 14/26էն սկսեալ։

Կ. Տ. Թալամպիրիտէս, տարազագործական նիւթոց վաճառական, որ կը բնակի ի Պէյօղլի, նոյնպէս իւր պարտատիրաց միոյն պահանջմամբ [illegible] յիշեալ թուականին։

Օսմ. հպատակ Կարապետ Քարակէօզեան, տարազագործական նիւթոց վաճառական ի Պոլիս, Բէզազեան Օղլու խան, թիւ 6, որ մեռած է, և իւր ընկերը՝ Յովհաննէս Քարակէօզեան, նմանապէս տարազագործական նիւթոց վաճառական ի Պոլիս, միեւնոյն խանին մէջ, երկուքն ալ սնանկութիւն հրատարակած են ապրիլ 26ին, առաջինն ուղղակի դատարանին պահանջմամբ և երկրորդը՝ պարտատիրոջ մը պահանջմամբ։

Դաւիթ Բարսեղեան, կաշիի վաճառական ի Պոլիս, Բէրտահճի խան, թիւ 6, ապրիլ 28ին, իւր պարտատիրաց միոյն պահանջմամբ։

ՆԱՒԱՑԻՆ ԱՐԿԱԾՔ

Բէնկալ շոգենաւն որ Օտեսայէն մեկնած էր ցորեն և անասուն բեռցած, ճանրան ջուր առնլով, 50 անասունք և հաւ պարունակող բազմաթիւ վանդակներ ծով նետուեր էին նաւուն բեռը թեթեւցնելու համար։ Բէնկալը նախընթաց առաւօտ Պոլսոյ նաւահանգիստը հասնելով Հարէմ Իսկէլէսիի առջեւ քաշուեցաւ ուր լուղորդներ գտան այն ծակն ուսկից ջուր առած էր և յաջողեցան խցել զայն։ Այս պահուս նաւուն բեռը կը պարպուի հարկ եղած նորոգութեանց կատարման սկսելու համար։

—Բալքուհէ շոգենաւն որ Թայղանէն Մարսիլիա կ'երթար, Կէլիպօլուի առջեւ խրեր է։ Տարտանէլի նաւաձիգ շոգենաւուց ընկերութիւնը ստանձնած է ազատել զայն։

—Հէլլէսբի շոգենաւն որ Սավոնայէն կուգար, Թայըրըլը-Աստայի առջեւ ցամաքին զարնուելով, բաւական ծանր կերպիւ վնասուած է։ Յիշեալ շոգենաւ Պոլսոյ նաւահանգիստն հասաւ և Հարէմ Իսկէլէսիի առջեւ կ'սպասէ պէտք եղած նորոգութիւնները կրելու համար։

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Ապտիւլգատէր պէյ անուն մարդ մը մայրաքաղաքս եկած է, Պէյրութէն ի Դամասկոս երկաթուղւոյ մը շինութեան համար արտօնութիւն խնդրելու։ Ապտիւլգատէր պէյ այս մասին երկու աղերսագիր տուած է, մին կայս. պալատան և միւսն Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան։ Խնդրարկուն յայտնած է թէ Պէյրութի մէջ այս գծին համար, զոր կուզուի օսմանեան դրամագլխով շինել, առաջին անգամ ստորագրութեան տումար մը բացուելով՝ երկու հարիւր հազար ոսկինոց բաժիններ ստորագրուած են և եթէ խնդրուած մենաշնորհը տրուի բաժինները հինգ-վեց հարիւր ոսկւոյ պիտի բարձրանան։

Ապտիւլգատէր պէյ ի վերջոյ աղերսած է տալ խնդրուած մենաշնորհն, որպէսզի այդ երկաթուղին տեղացի ընկերութեան մը կողմէ շինուի։

ԵՐԵԿԻ ՀՐԴԵՀԸ

Երէկ ժամ 8½ին Ղալաթիոյ աշտարակին մօտ անգլիական նամակատան վարի կողմը գտնուած փողոցին մէջ հրդեհ ծագելով, երկու կարգի վրայ գտնուած տասն-եօթը փայտաշէն տուներ այրեցան։

Թէեւ բաւական աշխատուեցաւ հրդեհին առաջքն առնլու համար, սակայն անկարելի եղաւ, նոյն պահուն փչող հարաւային սաստիկ հովին և տուներն ալ փայտաշէն ու խիտ առ խիտ ըլլալուն պատճառաւ։

Հրկիզեալ տանց մէջ մինչեւ մէկ քանի ամիս առաջ վատահամբաւ ընտանիքներ կը բնակէին, որք վերջերս հեռացուած էին։

ՏԷՐՍԻՄԻ ԲԱՆՏԸ

Խարբերդի գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք.

Տէրսիմի կառավարչին կողմէ կուսակալութեան ուղղեալ հեռագիր մը ծանուցած է թէ ապրիլ 19ի գիշերը Տէրսիմի բանտի վերնայարկի պատը ծակուելով վեց բանտարկեալներ փախեր են, թէ ասոնցմէ մին ձերբակալուեր և թէ միւսներն եւս ձերբակալելու համար զինուորք ղրկուեր են ամեն կողմ։ Նոյնպէս բանտին պահապաններէն մէկ քանին եւս հարցաքննութեան ենթարկուեր են կասկածուելով թէ դիւրացուցած ըլլան այդ բանտարկելոց փախուստը։ Այդ հեռագրով տեղեկութիւն տրուած է նաեւ թէ փախստականներէ մին Էֆէնտի անուն այն աւազակն է, որ ակնեցի Սըրտը էֆէնտիի տան մէջ գիշերանց կատարուած գողութեան մասնակցած և ձերբակալուած էր։

Կուսակալութիւնը հեռագրաւ հրաման ուղղած է Տէրսիմի կառավարչին՝ ամեն միջոց ձեռք առնլով, ձերբակալել փախըստականներն և նոյնպէս հարցաքննութեան ենթարկել նաեւ նոյն պահուն բանտը պահպանող ոստիկան-զինուորներն ու իրենց սպայն, որովհետեւ բանտերու պահպանութիւնը միայն պարզ պահապանաց յանձնուած չէ։ Կուսակալն հրամայած է միանգամայն փախստեան պատճառ եղողներն երեւան հանելով, ըստ օրինի պատժել զանոնք ինչպէս նաեւ քննութեանց արդիւնքը մաս առ մաս տեղեկագրել։

Ռուսական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Իվանոֆ, որ Բեդրոսպուրկ ուղեւորած էր, այսօր մայրաքաղաքս կը հասնի։

—Օտեսայի կարգի գործարանատէրերէն Պ. Ժիւլիէն որ երեւելի քիմիագէտ մըն է, մայրաքաղաքս կը գտնուի մէկ քանի օրէ ի վեր և կ'ըսուի թէ մտադրութիւն ունի [illegible] հաստատել ի Կ. Պոլիս։

—Իզմիր. Կէօզթէբէի Թրամուէի վարչութեան անդամոց ոմանք ինչ ինչ զեղծումներ գործած ըլլալով, հարցաքննութեան ենթարկուած էին ասկից առաջ։ Դատական Նախարարութիւնն հրաման ղրկած է Իզմիրի ընդհ. դատախազին որպէս զի խնդիրը նահանգին պատժական ատենին յանձնուի և դատին մանրամասնութիւնք հետզհետէ հաղորդուին ի Կ. Պոլիս։

—Անգլիոյ Պանքային երկու տնօրէնք՝ Պ. Պ. Պէնժամէն Պրք Կրին և Թօմըն Հէնրի՝ զբօսական պտոյտ մը կատարելու համար Կ. Պոլիս եկած են։

—Հալէպի մէջ Մէհմէտ Հասան անուն մարդ մը ձերբակալուած է իբրեւ դրամանենգ և պատժական ատենին յանձնուած է։ Այդ մարդ քսաննոց կեղծ ոսկիներ կը պատրաստէր, որոց կաղապարները գրաւուեցան ոստիկանաց կողմէ։

—Առեւտրական Նաւապետաց վարժարանի աշակերտք Պայրամէն յետոյ նոյն վարժարանի կից քէօշկը պիտի փոխադրուին։ Կայս. հրամանաւ այդ քէօշկ պիտի յատկանայ նոյն վարժարանին։

—Ըստ տեղեկութեանց Գոսովայի լրագրոյն, Գոզման անուն մարդն, որ իբրեւ չարագործ Բրէշթինէի մէջ ձերբակալուելով Գոսովա ղրկուած էր, զինուորական ատենին առջեւ դատուեր է. կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ Գոզման՝ Աքեայի մէջ ցկեանս շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուի։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը ծանուցած է զայս Գոսովայի կուսակալին։

—Կայս. Սուլթանիյէ շոգենաւն արքունի նաւարանին մէջ կը գտնուի ուր նոր գրութեան համաձայն նորոգութիւններ պիտի կրէ։

—Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Քեամիլ փաշա իւր բնակութիւնը Նշան Թաշէն Գուրուչէշմէի ծովեզերեայ ապարանքը պիտի փոխադրէ ամառուան եղանակին համար։

—Եվգաֆի նախարար Ձիհնի փաշա՝ Էրէնքէօյի ամարանոցը փոխադրած է իւր բնակութիւնը։

—Սէֆէթ լրագիրն Սկիւտարի թաղապետութեան պաշտօնեայներէն Մէհմէտ էֆէնտիի անձին ու պաշտօնին դէմ նամակ մը հրատարակած ըլլալով, Մէհմէտ էֆէնտի դատ բացած է այդ նամակի հեղինակին դէմ։

ԱՄՍԱԿԱՆ 5 ՖՐԱՆՔ ՎՃԱՐԵԼՈՎ
ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ ՄԸ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ԵՂԱՆԱԿ
Ա. Տ. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
10, Խավէար խան, Ղալաթիա
Ձեռամբ և հետեւեալ պայմաններով կարելի է ստանալ Բարիզի գրավաճառաց հրատարակութիւնքը. Բերուած գրքերը ճիշդ ցուցակներուն գնով են, վճարումնը կը լինի ԱՄՍԱԿԱՆ 5 ՖՐԱՆՔՈՎ 100 Ֆրանքի և անկից պակաս յանձնորդութեանց համար։ 418 11—12

ԳՈՆՎԷՐՍԻՈՆԻ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր վաղուան թուով կը հրատարակենք Օսմ. կայս. Պանքայէն հաղորդեալ ընդարձակ ծանուցումն որ այս հինգշաբթի ի հրապարակ ելլող օսմ. նոր փոխառութեան պայմանները կը բացատրէ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 Մայիս.—Լորտերու Ժողովին մէջ, Լորտ Սալզպըրի բոլորովին անհիմն հռչակեց այն լուրը թէ Գերմանիա 1888ին առաջարկեր է եղեր Անգլիոյ յարձակողական և պաշտպանողական դաշնակցութիւն մը կնքել կամ Երրեակ Նիզակակցութեան յարիլ։ Գերմանիոյ հետ Անգլիոյ յարաբերութիւնք միշտ բարեկամական եղած են։ Ափրիկէի մասին Բորդուկալի հետ բանակցութիւնք կը շարունակուին. յոյս կայ որ Անգլիա ձեռք բերէ խնդրոյ նիւթ եղած երկրին վրայ իր պահանջած իրաւունքները. Զամպէզի և Շիրի վրայ նաւարկութիւնը՝ բանակցութեանց առարկայ չէ, ըստ որում միջազգային ուղիներ են աղոնք։

ԲԱՐԻԶ, 17.—Լրագիրք կը հրատարակեն Զօր. Պուլանժէի մէկ նամակն առ Պ. Լէզան, յայտարարող թէ պուլանժէական մասնախումբը լուծուած է։

—Թղթատարութեան և հեռագրատանց նախարար Պ. Ռոշ այսօր բացաւ Հեռագրական Միջազգային Համաժողովը։ Նախարարն յոյս յայտնեց թէ Համաժողովը պիտի նպաստէ ազգերու միջեւ խաղաղական յարաբերութեանց ամրապնդման։ Նորվեկիոյ պատուիրակ Պ. Նիլսոն պատասխանեց թէ միշտ Ֆրանսան է որ իր գործերով կը հռչակէ ճշմարիտ եղբայրակցութիւնը։ Գերմանական պատուիրակ Պ. Հաքէ շնորհակալ եղաւ նախարարին այն սիրալիր ընդունելութեան համար զոր Համաժողովը գտած է ի Բարիզ, քաղաքակրթութեան յառաջդիմութեան համար այդ կարեւորագոյն մայրաքաղաքին մէջ։

—Մետաղաց Ընկերութեան վարիչներուն դէմ բացուած դատին վճիռը պիտի տրուի մայիս 28ին։

ԲԵՐԼԻՆ, 17.—Վիճաբանութիւն զինուորական օրինագծին։ Ընկերվարական Պ. Լիպքնեխտ հակառակ կը խօսի զինուորական ոգւոյն և բանակին ծախուց յաջորդական յաւելման։ Գերմանիա արդիլերու էր Արեւելեան պատերազմը....։ Անկախ պաշտպանողական Պ. Ֆոն Քարտորֆ և յառաջդիմական Պ. Հէնէլ, պատասխանելով Պ. Լիպքնեխտի յարձակումներուն ընդդէմ Պիսմարք իշխանին, ի վեր կը հանեն Իշխանին արժանիքը։ Պ. Հէնէլ կը յաւելու թէ կը փափաքի ընդհանուր զէնքընկեցութեան. [illegible] նստին մէջ պատերազմական նախարարը պէտք եղած տեղեկութիւնները պիտի տայ նաեւ բանակին վերակազմութեան ծանուցեալ ծրագրին վրայ. այդ ծրագրին յարակից պէտք է գտնուի ելմտական նախարարին բացատրական մէկ պաշտօնագիրը։ Նախարարապետ Ֆոն Քափրիվի կը յայտարարէ թէ Վիլհէլմ կայսեր գահաճառէն յետոյ պէտք չկայ խօսելու արտաքին աշխարհավարութեան վրայ, որ հիմնուած է Գերմանիոյ սեպհական ուժին և Նիզակակցութեանց վրայ. սպառազինութեանց այս աճումն հարկաւոր է ոչ թէ մօտալուտ պատերազմի մը դէմ դնելու, այլ արդի պայմանաց մէջ պատերազմին եւս առաւել ծանրացած պահանջմանց դիմակալելու համար։ Ատենաբանը Զօր. Քափրիվի առ այժմ չ'գրաւեր ընկերվարականաց և ժողովրդականաց բացատրած խնդիրներովն. համոզուած է թէ զինուորական ծառայութեան տեւողութեան զեղչումը վտանգաւոր է։ Զօր. Քափրիվի, ցոյց տալով թէ զինուորական վարկերուն վրայ ամեն տարի վիճաբանիլ թէեւ Սահմանադրութեան համաձայն՝ բայց բանակին պիտոյից չ'պատասխաներ, յայտարարեց թէ ինք անձնապէս կուսակից է միանգամ ընդ միշտ հինգ տարւոյ համար քուէարկելու բանակին պէտքերը։ Զինուորական օրինագիծը յղուեցաւ 28 անդամէ բաղկացեալ Յանձնաժողովի մը։

ՔԷՕՆԻԿՍՊԷՐԿ, 17.—Նահանգային ժողովին կողմէ Վիլհէլմ կայսեր տրուած հացկերոյթին առթիւ, կայսրն ըսաւ թէ «պղնձեայ ժայռ» մը պիտի ըլլայ միշտ ընդդէմ անոր որ ուզէ ձեռք դպցնել այդ նահանգին (Ռուսիոյ սահմանակից). ինք այժմ խաղաղութիւն կ'ուզէ և կրնայ ընել զայդ, որովհետեւ իր ետին՝ կը գտնուի բանակ մը որ կարող է խաղաղութիւն հըրամայել։

ՎԻԷՆՆԱ, 17.—Ֆրէմտէնպլաթ, խօսելով Բանիցայի դատին վրայ, կը խնդակցի պուլկար կառավարութեան՝ դաւադրութիւնը ժամանակին երեւան հանած լինելուն համար. լրագիրն այդ կը տեսնէ պուլկար կառավարութեան ազդուութեան մէկ ապացոյցը։

ՌԱԴԻՍՊՈՆ, 17.—Աւստրիոյ կայսրուհւոյն քոյր և Ռադիսպոնի իշխանին մայր Հէլէն Թուրն և Թաքսիս իշխանուհին մեռաւ։

ՊՈՒՔՐԷՇ, 17.—Ծերակոյտը 20ի դէմ 60 ձայնով քուէարկեց ամրութեանց համար խնդրուած վարկերը։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 18.—Երեսփ. Ժողովոյն մէջ Պ. Տավիտ առաջարկեց որ յապագային ո՛չ մէկ ծերակուտական կամ երեսփոխան չկարենայ տնօրէն կամ դեր-տնօրէն լինել Քրէտի Ֆոնսիէին կամ Պանք տը Ֆրանսին։ 11ի դէմ 448 քուէով Ժողովն ստիպողութիւն տուաւ և իւր դիւանաց նախաքննութեան յղեց այս առաջարկ։ Պուլանժէական Պ. Լօռ հարցապնդեց՝ Բարիզի

(*)Ծանօթ.—Հոգաբարձութիւնս՝ բարեպաշտ ժողովրդեան դիւրութեանն համար, երկաթուղւոյ վարչութեան հետ բանակցելով, նոյն օրն հետեւեալ կառախումբերն Հիւանդանոցի առջեւ պիտի կենան։

	Ըստ Թրքաց		Ըստ Եւրոպացւոց	
Թիւ	Ժամ	Րոպէ	Ժամ	Րոպէ
12	1	10	8	30
16	2	10	9	30
18	2	40	10	—
20	3	10	10	30
24	4	10	11	30

գրաւման վրայ։ Դատական նախարար Պ. Ֆալիէռ պատասխանեց թէ այդպիսի ամբաստանութիւն մը դատարանաց պէտք է ներկայացնել։ Քարիւղի գնոյն արդի բարձրացումն յառաջ կուգայ մաքսի բարձրացումէն և ո՛չ թէ տրամադրելի քարիւղին վաճառականաց ոմանց կողմէ գրաւումէն։ 50ի դէմ 420 քուէով պարզ օրակարգ ընդունուեցաւ։ Ելմտական նախարար Պ. Ռուվիէ խստիւ մերժեց Պ. Լօռի ամբաստանութիւնը թէ ելմտական նախարարը Սակարանի մէջ գործողութիւններ ըրեր է Խնայողութեան Սնտուկներուն դրամովը։ 5ի դէմ 368 քուէով, ժողովն օրակարգ մ'ընդունեց որով կը հաւանի կառավարական յայտարարութեանց։

—Թուլոնի ծովային կառավարիչ Տիւբէրրէ ծովակալը Միջերկրականի Փրանսական նաւատորմին ընդհանուր հրամանատար անուանեցաւ, փոխանակ հանգուցեալ Բդի-Թուար ծովակալին։

ԲԵՏՐՍՊՈՒՐԿ, 18.—Պիզմարք իշխան, Նօվօյէ Վրէմիայի մէկ թղթակցին հետ տեսակցութիւն մը ունենալով, ըսեր է թէ ո՛չ մէկուն մտքէն կ'անցնի Գերմանիոյ և Ռուսիոյ միջեւ պատերազմ մը և թէ ոչ մէկ պատճառ կայ այդ պատերազմին։

—Նօվօյէ Վրէմիայի խօսքին նայելով, ռուսական նաւատորմ մը, մէկ առաջին կարգի մարտանաւէ, երկու երկրորդ կարգի մարտանաւէ և երկու զրահաւոր մարտանաւէ բաղկացեալ, ընդ հրամանատարութեամբ փոխ-ծովակալ Պաստաճինի, մօտերս արտասահման պիտի երթայ։

ՎԻԷՆՆԱ, 18.—Նաթալի թագուհին յունիսի սկիզբը Պատէն պիտի գայ (մերձ ի Վիեննա), մէկ քանի շաբաթ մնալու համար։

—Պուքրէշէ կը գրեն առ Բօլիթիշէ Քօռէսբօնտէնց թէ 6 % տոկոսաբեր ռումանական արժէթղթին փոխոխման ծրագիրը որոշուած է, և Ռումանիոյ ելմտական նախարարն ազատ է կա՛մ հրապարակային ստորագրութեան դիմել և կամ հաստատ գնով մը ռուման կամ օտարազգի դրամատեարց յանձնել գործողութիւնն։ Այս արժէթղթին գլխամասի վճարման համար հեռաւորագոյն պայմանաժամն է 1924 տարին։

ՀՌՈՄ, 18.—Երեսփ. ժողովոյն մէջ, նախարարապետ Պ. Քրիսփի ներկայացուց բարեգործական հաստատութեանց վերակազմութեան վերաբերեալ ծրագիրը, զոր Երեսփ. ժողովն արդէն ընդունած էր, այլ Ծերակոյտին մէջ բաւական փոփոխութիւն կրած։ Պ. Քրիսփի խնդրեց որ այս ծրագիր նոյն յանձնաժողովին յղուի որ առաջին անգամ քննած էր զայն։ Երեսփ. ժողովն հաւանեցաւ։ Երկրագործական նախարարը ծանոյց թէ մէկ քանի ծրագիր պատրաստած է, գործադրելու համար Պերլինի գործաւորական Դեսպանախորհրդին որոշումները։

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 18 մայիս.—Կէս-պաշտօնապէս կը հերքուի Թայմզին հրատարակած լուրը թէ համաձայնութիւն մը կնքուեր է Գերմանիոյ և Ռուսիոյ միջեւ, լուր մը որ մեծ սրտայուզութիւն պատճառած էր քաղաքական աշխարհին մէջ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 17 Մայիս, ժամ 3 վայր. 35 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 3 %	89 62 1/2
» » 4 1/2 %	105 97 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	19 22 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	79
» Բէժէի քամնէթուղթք	258 75
Պանք Օթօման	586 25
Գրէտի Լիոնէ	733 75
Իտալական Ռանթ 5 %	96 60
Հելլենական 5 %	475
Բրիօրիթէ Թիւրք	518 75
» » (Նոր)	420
Եգիպտական միացեալ	487 50
Պանք տը Բարի	805
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	458 75
Սուէզի ջրանցք	2317 50
Սպանիական արտաքին	76 1/2
Զէք Լոնտրայի վրայ	25 14
Լոնտրա, 17 Մայիս, ժամ 6 վայր.— երեկոյ	
Անգլ. քօնսօլիտէ	98 7/16
Օսմ. » Սէրի Դ.	19
» » » Ա.	43 3/4
» » » Բ.	անընթեռնլի
» » » Գ.	19
Փոխառութիւն 1877	102 3/4
Պանք Օթօման	13 5/16
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	96 9/16
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	103 3/8
Տօյրա Սանիէ	86 3/8
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	104 3/4
Հելլենական 5 %	94
Մօնօբօլ »	79
Ռուսական 1889	99
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 14
Վիեննա, 17 Մայիս, ժամ — վայր. —	
Օսմանեան երկաթուղի	36 60
» Բէժէի քամնէթուղթք	114 50
Փոխանակութիւն Լոնտրայի վրայ	118 55
Պերլին, 17 Մայիս, ժամ — վայր. —	
Փոխանակութիւն Լոնտրայի վրայ	20 37 1/2
Ռուբլ. Թղթադրամ	229. 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	82 40
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	19 10

ԵԱԼՈՎԱՅԻ ՋԵՐՄՈՒԿՆԵՐԸ

Կը ծանուցուի արգոյ հասարակութեան թէ Եալովայի հանքային ջերմուկները վարձուած են բաստորագրելոյս կողմէ և թէ կարեւոր նորոգմունք ի գործ դրուած են անդ։ Նոր շինուած առաջնակարգ ճամբայ մը կը միացնէ յիշեալ Ջերմուկները Եալովայի։

Օթէլը կահաւորուած է բոլորովին ի նորոյ։ Բժիշկ մը հիւանդաց տրամադրութեան տակ կը գտնուի։ Բաց աստի, մասնաւոր մակոյկներ պատրաստուած են՝ յատկապէս ուղեւորները փոխադրելու համար ի Եալովա։

Զմոռնանք ըսել թէ ամէն առաւօտ, բացի կիրակիէ, Սիրքէճիէն շոգենաւ մը կայ ի Եալովա։

Նոր տնօրէնն
Վ. ԻԳԻԴՕՐ

* * *

Համոզուած ենք թէ հիւանդներ ամէն կարելի եղած դիւրութիւն և հանգստութիւն պիտի գտնեն Եալովայի ջերմուկներուն մէջ։ 461 8—9

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

— —

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻԿ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Սոյն ընդարձակ բառարան որոյ թերթերուն հրատարակումը կը ծանուցանենք հետզհետէ, կը շարունակուի կանոնաւորաբար և գրեթէ կէսը տպագրուած է։

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, բաժանորդագրութիւն մը բացուած է, մէկ մի օրինակը 20 Ֆրանքի, որուն կը մասնակցին ամէն կողմանէ և որուն ցանկը կը հըրատարակենք Արեւելքի մէջ։

Սոյն ճոխ գործ որ կը պարունակէ բոլոր բառերէն զատ, գիտական, արուեստական, ևն. ևն., Ֆրանսերէնի բոլոր ոճերն և ասացուածներն իրենց թարգմանութեամբը, բառերու այլ և այլ առումներն իրենց համապատասխան նշանակութեամբը, շատ մ'օրինակներով բացատրելով նոցա զանազան նրբութիւններն, ի հարկին դնելով Թուրքերէն նշանակութիւններն եւս, շատ կարեւոր աշխատասիրութիւն մ'է որ մեծ ծառայութիւն կը մատուցանէ մեր արդի գրականութեան։

Բազմաշխատ հեղինակը մեծ խնամք ունեցած է Ֆրանսերէն բառերուն դիմաց դնել հայերէն բուն համանշանակն չգտնուածները ճշդելով ըստ մեծի մասին, որով մեծ դիւրութիւն կ'ընծայէ թարգմանութեանց համար և իւր գործը անհրաժեշտ կը կացուցանէ թէ՛ Ֆրանսերէն գիտցողներուն և թէ՛ ուսանողներուն առհասարակ։

Որովհետեւ քիչ ատենէն բաժանորդագրութիւնը պիտի փակուի և գործոյն գինը պիտի լինի 30 Ֆրանք, կը յորդորենք մեր ազգայիններն որ փութան օգուտ քաղել առիթէն և տէր լինել այսչափ կարեւոր գործի մը որ այնքան ընդարձակութեանն ու ճոխութեանն հետ համեմատաբար շատ դիւրագին լինելու առաւելութիւնն եւս ունի։

......

Հրատարակուեցաւ 34րդ թերթն որ կը հասնի մինչեւ Infinité բառը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ Ապրիլ ամսոյ նուիրատուաց անուանքը։

Բարեգութ Տեարք և Ազնուափառ Տիկնայք։

Գրիգոր Արապեան՝ իւր նշանտուութեանն առթիւ 1080 ղրուշ։ Երկու պատուաւոր անձինք, որոց մին Հայ, հաշուական խնդրոյ մը մասին գրաւէ մը 20 օսմ. ոսկի շահած լինելով, ասոնցմէ Հայն, իւր բաժնին ինկած մասն լիրա օսմ. 10 նուիրած է հաստատութեանս, ինչպէս որ իր ընկերն իւր բաժինն նուիրած է այլ բարեգործական հաստատութեան մը, 1080 ղրշ։ Մ. Նօյլ Պարտաք, ձեռամբ Մ. Ռընէ Պօտույի՝ 200 Ֆրանգ, 950 ղրշ։ Բերա Եէնի Շէհիր, Տէլի Էրամի սրճարանի մէջ հաստատեալ գանձանակի հասոյթ 549½. Աստուր Համամճեան 540, Անդրիանուպոլսոյ Ս. Եկեղեցւոյ մէջ շրջագայեալ պնակաց հասոյթ 300, Զուքուր չէշմէ խանի մէջ հաստատեալ գանձանակի հասոյթ 274½, Յովհաննէս Թորոսեան 216, Տիկին Եղիսաբէթ Թէքէեան 216, Տիկին Բուբուլ Բ. Կիւլպէնկեան 108, Սիմէոն Քեահեայեան 108, Տիկին Արզըեան 108, Պետրոս Գազանճեան 108, Յարութիւն Սամանճեան՝ իւր հանգուցեալ մօր հոգւոյն համար 100, Բարեսէր ոմն՝ վասն յաջողութեան իւր գործոյն 60, Ռուբէն Փափազեան 60, Միհրան Սարգիսեան 60, Յովհաննէս Վ. Բիրէնեան 40, Հայ Տիկին ոմն՝ ձեռամբ Ալէքսան Սարրաֆեանի 40, Բարեսէր ոմն 40, Յովհաննէս Պասմաճեան 28, Գրիգոր Աստուրեան 20, Գալուստ Յովակիմեան 20, Ալէքսան Քէօլէեան 20, Թահտաքալէի Չէմպէրճի Նազարէթ 20, Յակոբ Մարտիկեան 20, Յակոբ Մաթէոսեան 20, Ստեփան Ց. Էպլէեան 20, Մաքսի Քէհեաար Օհան 20, Յարութիւն Համբիկեան, Սեբաստացի, 20, Տիգրան Յարութիւնեանի սրճարանէ հաւաքածին 20, Տ. Վահան քահանայ Մէօլպէցի 20, Յակոբ Մուկոֆեան 20, Գումար 6 306 ղրուշ։

Յարութիւն Շէքէրճեան՝ 93 հոլայ (20 թինէքէ) մածուն Սիլիվրի, Բիւզանդ Քէչեան՝ 2 գառն, Բարեսէր ոմն 1 այծ իւր ուլովն, Համբարձում Սրրահամեան՝ 1 հորթ, Լանկա ձկնորս ուսթապաշը Մկր 48 հոլայ քէֆալ ձուկ, Իսկիւտար պէյլիկ փուռ Աւագ 30 զոյգ պէյլիկ հաց, Սամուէլ Ղ. Պարտիզպանեան 600 հատ սիկարի թուղթ, Յովհաննէս Ց. Կիրակոսեան պանտրմացի՝ 5 զոյգ բուրդ գուլպա, Յովհաննէս Մարտիրոսեան՝ 2 հատ փոքր բիւրեղ երալըք ձէթի, թապլայով եւ մաշայով Ս. Եկեղեցւոյ համար, Սիմէոն Գափամաճեան՝ 5 օրինակ Ա. հատոր և 5 օրինակ Բ. հատոր Հաւաքածոյ ընտիր գըրուածոց։

Ի Դիմաց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի
Ատենադպիր Ատենապետ
Տ. ԿԻՒՄՈՒՇԵԷՐՏԱՆ Միք. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՎԱՃԸՔ, 23 ապրիլ

Կարի սրտաճմլիկ էր այն տեսարանն զոր երկինք ներկայացուց աստ երէկ ի մեծ վնաս տարաբաղդ գիւղացւոյս. այս գիւղը բաղկացեալ 400 համակ հայ բնակիչներէն այսօր մինչ ցնոր տարի ինքզինքնին ապրեցնելու այլ ու և է միջոց մը զուրկ տեսնելով, ձեռն ի ծնօտ և գրեթէ խելացնոր կը շրջին. զի իւրաքանչիւրն 15 տրամ ծանրութեամբ ընկուզի մեծութեամբ և թերեւս քիչ մ'ալ աւելի, նմանը չ'տեսնուած անակընկալ կարկուտ մը ամբողջ մի քառորդ ժամ անընդհատ տեղալով, պատուհաններու ապակիները ջախջախելէ, այգիներու որթատունկերը արմատախիլ ընելէ, շերամի համար գործածուելիք թթենեաց տերեւները բոլորովին վար թափելով անգործածելի ընելէ, ծխախոտի դեռաբոյս տունկերը անհետացնելէ, պարտիզաց մէջ ցանուած բուսեղէնները վեր ի վայր շրջելէ զկնի, իրեն անմիջական յաջորդող տեղատարափ անձրեւոյ մը ընդ փայլ կազմած յորդառատ հեղեղներն ալ, առած ամէն ինչ հետ տարած լինելով, ջլատեց նոցա ոյժը, փճացուց իւրեանց չարաչար աշխատութեամբքն և հնդած քրտամբքն ուսցած և մշակած հողէն ակնկալած արդիւնքն, և հետեւաբար յօդս ցնդեցուց իւրեանց համեստ օրապահիկն հայթայթելու յոյսերն։

Առանց բացառութեան շերամաբուծութեամբ, խաղողի արդեամբք և ծխախոտի մշակութեամբ ապրող, միանգամայն շատ մը աղքատիկներ ալ ապրեցնող, չորս քահանայիւք մինչ եկեղեցի մը պայծառ պահող, հինգ ուսուցիչներով երկսեռ վարժարան մը հակառակ իւրեանց անուսութեան օրինաւորապէս կառավարող, իրենց զաւակաց կրթութեան բարւոք դաստիարակութեան համար ոչինչ խնայող և ամէն տարի միջին հաշուով 3000 գըրիւ խոզակի, 80,000 օխայ խաղողի, 20,000 օխայ ծխախոտի արտաբերութիւն ընող այս գիւղացիք, այս տարուան բոլորովին ունայնութիւնը ակներեւ նշմարելով գրեթէ 2000 ոսկւոյ կորուստեան մը դատապարտուած են և իրենց ծանօթ բարեպաշտութեամբ աստուածային օգնութիւնը կը հայցեն։

Այլ սակայն յուսալի է որ պիտի ամոքուի այս կորուստն շնորհիւ Նիկոմիդիոյ վիճակին իւր բարեգթութեամբն և մարդասիրութեամբն հանրածանօթ փոխմայուք կառավարչին և հայրախնամ Ս. Առաջնորդին՝ որք անմիջական խորհրդակցութեամբ նոյն քաղաքի երեւելիներէն Մ. Գասպար Տ. Թադէոսեան և Ռուբէն Գապասաքալեան էֆէնտիները ղրկեցին գիւղս ի մխիթարութիւն ժողովրդեան և տեղեկագրելու համար եղած վնասն առ ի տնօրինութիւն պարտ ու պատշաճին։

ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՀԶՕՐԱԳՈՒՆԻՆ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Առաւօտեան մշուշը կը լնուր տակաւին վայրի հովիտներն որք բարձրաբերձ լեռները կ'անջատէին։ Վարը՝ իբր վհուկի մը հսկայական կաթսային մէջ՝ կ'եռար մառախուղն, մինչ վերը՝ ապառաժներու սըրածայր ծայրից վրայ, եղեւիններու սեւաթոյր կատարներու վերեւ արփին կը յաղթանակէր արդէն և ամէն ինչ՝ հեռուէն ու մօտէն՝ կ'ողողէր իւր ջերմաւէտ և ոսկեփայլ լուսովն։

Նրաշտ ու ապալեր անապատին մէջ տեղ կը տարածուէր ծաղկալից և բարձր խոտերով ծածկուած փոքրիկ մարգագետին մը։ Հոն՝ մանկամարդ աղջիկ մը կ'արածէր իւր ոչխարները։

Գեղջկուհի մ'էր նէ բնիկ այն ողորմելի գիւղին որու խրճիթներն՝ ծիծռանց բոյներու նման՝ հակած էին լերան դարեւանդին վրայ։ Քարի մը վրայ նստած՝ երկնից ամպերը կը դիտէր։ Իւր ոտից տակ կը տարածուէր գեղանին Դրանսիլվանիա՝ իւր ծննդավայրը, և ետին Մոլտավիա ուր՝ ձորերու միւս կողմը՝ կը բնակէին իրեն ցեղակից մարդիկ և որք իւր լեզուաւ կը խօսէին։

Առաջին ակնարկով կը մատնուէր ի նմա դուստրն այն հնոյն Հռոմայ որու լէգէոններէն մին երբեմն բանակած էր անդ։ Սէգ և ճշմարտապէս իշխանուհւոյ երեւոյթ ունէր. դէմքն շնորհալի ու գեղանի էր. բայց իւր սեւորակ աչաց մէջ փոքր ինչ կը նշմարուէր արեւելեան երազուն հեշտութիւնն և իւր շարժմանց մէջ ազնուականութեան լըջութիւնն կը խառնուէր շնորհաց հետ։

Սուր ճիչ մը, նման արծուի մը կառաչին, խլեց զնէ իւր երազներէն և միեւնոյն պահուն մերձակայ ժայռերէն միոյն վրայ երեւցաւ երիտասարդ մը որ չուանի մը և կացնի մը օգնութեամբ կ'ելնէր ու կ'իջնէր։ Մին էր այն յանդուգն լեռնականներէն որք՝ իրենց կեանքը վտանգի մէջ դնելով՝ ժայռերու վրայ կը փնտռեն հազուագիւտ խոտեր և խալանտական մամուռ։ Նշան մ'ըրաւ նմա, կայծակի արագութեամբ սահեցաւ մինչեւ փոքրիկ սարահարթի մը վրայ, ցատքեց գահաւանդի մը վրայէն որու ստորոտը կ'որոտար հեղեղ մը, և մօտեցաւ հովուուհւոյն։

Աքանոր Պուկուլէսքօն էր, Նորատի գիւղացի մը որ կը սիրէր զնէ և որու տուած էր նէ իւր սիրտն երբ իրիկուն մը հօրօյի մէջ խօսած էին իրարու հետ։ Կորովի ու բարձրահասակ՝ նորա առջեւ կեցած էր կանգուն և զնէ կը դիտէր լուռ և անխօս զմայլմամբ։ Մանկամարդ հովուուհին անգիտակցաբար շտկեց իր զգեստները. վասն զի հոն, ծովէն վեց հազար մղոն վեր, կինը տակաւին պչրասէր է, թէեւ իւր բովանդակ արդուզարդը կազմեն կարմիր բրդէ ասեղնագործեալ երկայն շապիկ մը, ոչխարէ մուշտակ մը և ուլունքէ մանեակ մը։

—Շատ կանուխ ելեր ես այսօր, Սուլդանա՛, ըսաւ վերջապէս երիտասարդն։

—Երէկ ոչխարներէս մին կորսուեցաւ, պատասխանեց հովուուհին, և հարկ էր արեւու ծագումէն առաջ ելնել զայն փնտռելու համար։

—Եւ գտա՞ր։

—Այո՛, փառք Աստուծոյ։

Աքանոր նստաւ նորա ոտից քով և սկսաւ տարածել այն խոտերն որով լի էր իւր ֆոլթան, ասեղնագործ մեծ պարկ մը զոր կը կրէր ուսին վրայ։

Մշուշը կը փարատէր տակաւ, ցօղը կը հալէր մարգագետնին վրայ, և արեւու ջերմին լուսով ողողուն՝ ծաղկունք դէպ յերկինս կ'արձակէին իրենց անուշահոտ բուրումներն՝ իբր զոհի խորանէ մը։

* * *

Հրացանի պայթում մը թնդաց ապառաժներուն մէջ և արձագանգը կրկնեց զայն բազմիցս։

Երկուքն ալ շտկուեցան և ականջ տըւին. պահ մը յետոյ նշմարեցին որսորդ մը որ յամրաքայլ կ'ելնէր դէպ ի մարգագետինն։

—Մէտար Բիադրան է, արջերու որսորդն, ըսաւ Աքանոր։

—Կ'ըսեն թէ գիւղին ամէնէն յանդուգն ու քաջավարժ արջորսն է, մրմնջեց հովուուհին, կը ճանչնա՞ս զինքն։

Աքանոր գլուխը խոնարհեցուց։

—Այո՛, արջին կը մօտենայ ինչպէս կը մօտենան եղբօր մը։ Առջի իրիկունէ օրհնեալ ջրին մէջ կը դնէ իւր գնդակն և հոն կը թողու զայն մինչեւ պատարագին վերջն. ապա իւր հրացանին մէջ կը զետեղէ զայն և երբեք չվրիպիր հարուածն։ Եթէ չյաջողի արջն սպաննելու, և կամ եթէ այս վերջինն՝ իւր ստացած վէրքէն կատղած՝ ուղղորդ կանգնի իւր ահռելի թաթերուն մէջ առնլու համար որսորդն, այն ատեն թեւին վրայ կը փաթթէ իւր թիկնոցակն և գազանին վրայ կը քալէ դաշոյն ի ձեռին։

Սուլդանա սարսռաց, և մինչդեռ որսորդն յանկարծական ոստմամբ կը դառնար ժայռի մը անկիւնէն, ճիչ մը արձակեց։

—Մի՛ վախնար, ըսաւ նորեկն, Բիադրան եմ, արջերու որսորդն, և կենացս մէջ երբեք կնոջ մը դէշութիւն ըրած չեմ։

Հովուուհին իւր մեծ սեւորակ աչերն նորա վրայ յառեց և լռեց։

Մէտար Բիադրա երեսուն տարեկանի մօտ երիտասարդ մ'էր։ Իւր կազմուածքն կը յիշեցնէր պղնձեայ հոյակերտ արձանի մը կազմութիւնն, և իւր դէմք պատիւ կը բերէր Մուկիոս Սկէվոլայի մը կամ Ռէկուլոսի մը։

Գեղանի աղջկան վրայ նետեց իւր սեւերամարտի յանդուգն նայուածքն, և յամրաբար առնելով արջի շքեղ մորթն զոր իւր ուսոց վրայ կը կրէր, հովուուհւոյն ոտից առջեւ դրաւ։

—Վախցա՞ր ինձմէ, հարցուց որսորդն։

—Քեզմէ չեմ վախնար, պատասխանեց Սուլդանա, և իւր վերին շրթանց վրայ արհամարհոտ ժպիտ մ'երեւցաւ։

—Աւելի լա՛ւ, գոչեց Բիադրա, վասն զի հաճելի երեւցար ինձ։ Առաջին անգամն է որ կը տեսնեմ զքեզ։ Անունդ ի՞նչ է։

—Սուլդանա Վասիլի, պատասխանեց մանկամարդ աղջիկն՝ աչերը խոնարհեցնելով։

Որսորդը նստաւ նորա մօտ և իւր բազկաւ շրջապատեց հովուուհւոյն քնքուշ իրանը։

—Ի՞նչ կ'ընես, ըսաւ Աքանոր որ յանկարծ ոտք ելաւ. նէ իմս է։

—Քո՞կդ։

Սուլդանա գլուխը խոնարհեցուց։

—Բայց ինձ ի՞նչ փոյթ քու իրաւունքդ նորա վրայ, շարունակեց Բիադրա. մինչեւ ցարդ քաջութիւն ունեցած եմ գրաւելու ինչ որ հաճելի է ինձ և շահելու, մինչեւ իսկ բռնութեամբ, ինչ որ կը ցանկամ ունենալ։

—Պիտի տեսնենք, ըսաւ Աքանոր։

—Ճամբուս վրայ մի՛ կենար, պատանի՛, խրոխտաբար պատասխանեց որսորդն՝ ոտք ելլելով, և եթէ կեանքդ կը սիրես, զգուշ կեցի՛ր։

—Ուրեմն մարդասպա՞ն մ'ես դու։

—Ո՛չ, մարդասպան չեմ, պատասխանեց Բիադրա. վստահութեամբ չպիտի յարձակիմ վրադ, և բնաւ պէտք չունիս գնդակէս վախնալու. բայց եթէ չես ուզեր ինձ թողուլ այս աղջիկը, պէտք է որ ինձ հետ կռուիս նորա համար։

—Ո՛չ, գոչեց Աքանոր, չպիտի ընկրկիմ։ Ես զնէ կին ընտրեցի ինձ, և քիչ ժամանակէն, քահանայն պիտի օրհնէ զմեզ։

—Կը կարծե՞ս ուրեմն որ ես եւս չեմ ուզեր ինձ կին առնուլ զնէ, պատասխանեց Բիադրա։ Ես եւս քեզի չափ տրամադիր եմ ոսկի մատանին դնել նորա մատն։

Աքանոր յանկարծ քաշեց տապարն իւր մէջքէն, բայց Սուլդանա երկու ոսոխներուն միջեւ նետուեցաւ։

—Չեմ ուզեր որ ինձ համար զիրար սպաննէք, գոչեց. դու, Բիադրա, կըռուիլ առաջարկեցիր, պէտք է խօսքիդ վրայ կենաս։ Կռուեցէ՛ք, և ես յաղթականին պիտի հետեւիմ։

—Թո՛ղ այդպէս լինի, ըսաւ Աքանոր։

Որսորդը գլուխը խոնարհեցուց, և մէկ կողմ նետեց իր հրացանն ու դաշոյնը։

* * *

Մինչդեռ երկու ոսոխներն իրենց յարմար զէնքը կը բռնէին և դէմ առ դէմ կը կենային՝ դաստակնին կուրծքին վրայ խաչաձեւած, Սուլդանա կիսովին ընկողմանեցաւ արջի մորթին վրայ զոր ժայռին վրայ փռած էր։

Իւր ձախ բազկին վրայ յենած կը դիտէր երկու ոսոխներու կռիւն աւելի հետաքրքրութեամբ քան յուզմամբ, սուսերամարտից պայքարի մը հանդիսատես եղող վեստանոյշի մը նման վեհաշուք։

Մի քանի վայրկեան լուռ և անշշուկ սպասելէ յետոյ, իւրաքանչիւրն կը պատրաստուէր յարձակման, Աքանոր յամրաբար մօտեցաւ, աջ ոտքը միշտ դէպ յառաջ, և մէկ յարձակմամբ բռնեց իւր հակառակորդն։

Ճարպկութեամբ բռնեց զայն, ճիշդ բազուկներուն տակէն, եւ երկու անգամ քիչ մնաց որ գետին տապալէր զԲիադրա, բայց սա կարծես արմատ բռնած էր հողին մէջ։

Վիմաքէն մարդ մ'էր որ ապառաժէ տաշուած լինել կը թուէր. Աքանոր վերջին ճիգ մ'ըրաւ, ապա թողուց որսորդն։ Երկուքն ալ շունչ առին։

Այժմ Բիադրային էր յարձակման կարգը. որսորդը գետնէն վեր վերցուց երիտասարդն, բայց սա յաջողեցաւ վերստին ոտքը գետին դնել և, ճարտար շարժումով մը, խուսափեցաւ նորա երկաթեայ գրկախառնումէն։ Դեռ նախաբանն էր այս։

Երկու հակառակորդք ուզած էին իրենց ոյժերը կշռել։ Այն ատեն սկսաւ կռփամարտն, դարձեալ առաջին յարձակողն Աքանոր եղաւ, և ետ ընդ ետ հարուածեց որսորդն որ ընկրկեցաւ նորա առջեւ, միեւնոյն ժամանակ ինքզինք պաշտպանելով հազուագիւտ պաղարեամբ։

Աքանոր սկսաւ ուժգին հարուածներ տեղալ որսորդին կուրծքին։ Սուլդանա շարժում մ'ըրաւ, իւր աչերը կայծակնացայտ կը փայլէին, և իւր բացխփիկ շրթանց մէջէն կ'երեւէին իւր սպիտակ ակռաներն։

Բիադրա վայրկեան մը դժգունեցաւ, բայց անմիջապէս սթափեցաւ, և այժմ իւր հարուածները տեղատարափ կ'իջնէին իւր հակառակորդին վրայ որ դժուարաւ կը պաշտպանէր ինքզինք և տակաւ տեղի կուտար։ Բիադրա կռուփի սոսկալի հարուած մը իջեցուց իւր թշնամւոյն դէմքին։

Սուլդանա անվրդով մնաց, բայց այն պահուն երբ իւր խօսեցեալն երկրորդ հարուած մ'ընդունեց աչքին վրայ, արհամարհանօք լի ժպիտ մ'անցաւ իւր խրոխտ դէմքին վրայէն։

Արդէն պատանին անդունդին եզրը հասած էր. յուսահատական վերջին ճիգ մ'եւս ըրաւ ետ վանելու համար զԲիադրա եւ մինչեւ իսկ յաջողեցաւ հարուածել զայն. բայց նոյնհետայն ոսոխին իւր գըլխուն վրայ ինկաւ՝ բարկութեան եւ նախանձու բոլոր զօրութեամբ։ Աքանոր դողդոջեց եւ կռնակի վրայ տապալելով, անդունդին մէջ գահավիժեցաւ։

Բիադրա կանգուն կեցաւ, իբր քարացեալ, բռունցքները միշտ սեղմած, մինչդեռ Սուլդանա զայն կը դիտէր համր սոսկումով մը։

—Մեռա՞ւ, հարցուց նէ պահ մը լռութենէ յետոյ։

Բիադրա գլուխը ծռեց. մանկամարդ աղջիկն ալ իրենը խոնարհեցուց կարմրելով, ընդհուպ վեր վերցնելու համար աւելի գոռոզութեամբ։

—Ի՛մս ես, Սուլդանա՛, ըսաւ Բիադրա։

—Եթէ ուզեմ, պատասխանեց աղջիկն հեղնօրէն։

—Չե՞ս ուզեր։

Գեղանին Սուլդանա անոր նայեցաւ. յետոյ, յանկարծ, վայրագ շարժումով մը, իր թեւերուն մէջ քաշեց զայն և համբուրեց։

—Երթա՛նք, ըսաւ Բիադրա։

—Ո՞ւր։

—Քահանային քով։

Հետեւեալ կիրակի գիւղին գինետան առջեւ նստած էինք, ես, բարեկամներէս մին որ շրջակայքը կալուած մ'ունէր, եւ Պուքրէշցի գիտնական մը։ Տղայք եւ աղջկունք հօ—ռ կը պարէին և անոնց խմբին մէջ նշմարեցինք Սուլդանա որ Բիադրայի թեւոց մէջ կ'օրուէր։ Կոյր երգիչ մը թմբկի մը ներքեւ առանձին կ'երգէր տեսակ մը դիւցազնական երգ որ կը փառաւորէր Բիադրայի յաղթանակը և Աքանորի եղերական մահը։ Բարեկամս պարսաւելի գտաւ Սուլդանայի ընթացքն։

—Կը սխալիք, ըսաւ գիտնականը։ Կը յիշեմ նմանօրինակ տեսարան մը որու ականատես վկայ եղայ Նուպիա ըրած ճամբորդութեանս միջոցին։

Օր մը որսի գացած լինելով, մեր թաքստոցէն նշմարեցինք ահագին առիւծ մը որ դէպ ի մեր կողմը կուգար եւ իրեն կը հետեւէր մատակ առիւծ մը։ Արդէն կը պատրաստուէինք կրակ ընել, երբ երկրորդ առիւծ մը մօտակայ թփուտքէն դուրս ելաւ վեհաշուք ոստումով մը. կանգ առաւ և սէգ ու որոտագին մռնչիւնով մը ողջունեց մատակն։

Մինչդեռ իր ամուսինը կռուի կը պատրաստուէր, անապատի թագուհին, առանց մտարերելու օգնութեան հասնիլ նմա, գետնին վրայ պառկեցաւ եւ, հանդարտ ու անխռով, մենամարտը դիտեց իւր դեղին աչերով. Երբ իւր ամուսինն արիւնթաթախ ետ քաշուեցաւ եւ գնաց անապատին մէկ անկիւնը իւր վերջին շունչը փչելու, ոտք ելաւ եւ յաղթականին ետեւէն գնաց։

Հոն ուր տակաւին մարդն աւելի մօտ է բնական վիճակին, իւր բնազդներն եւս աւելի պարզ են, բայց սա պատճառաւ ոչ աւելի յոռի։ Բնութիւնը միայն մէկ նպատակ ունի, շարունակութիւն և կատարելութիւն սեռին. այս պատճառաւ այրն անգիտակցաբար գեղեցկութիւն կը փնտռէ կնոջ վրայ, և սա զօրութիւն առն վրայ։ Սուլդանա արժանի չէ պարսաւանաց. Սիրոյ մէջ, ինչպէս ամէն բանի մէջ, «հզօրագունին իրաւունքն է միշտ լաւագոյնը»։ Հոս, այս կէս վայրենի երկրին մէջ՝ ոյժն է որ կը յաջողի, և մեր քաղաքակրթեալ երկրին մէջ—դրամը։

ԶԱԽԷՐ ՄԱԶՕԽ

ԽՕՍՆԱԿ ԵՒ ՍՈՒՆԿ

Որք կը հրատարակուէին երբեմն իբրեւ կրօնական թերթ, այժմ զատ զատ կազմուած լինելով կը գտնուին բոլոր գրավաճառաց և լրավաճառաց քով։ Գին իւրաքանչիւրին հինգ ղրուշ։ Պէտք ունեցողք կրնան և դիմել առ Տիմօթէոս էֆ. Պալըգճեան, կազմարար ի Սուլթան Համամ, թիւ 14, իսկ անմիջար թերթերուն գինը ղրկել առ Վահան Վ. Պարտիզակցի։ 7—7

Տաճկերէն, Հայերէն եւ Գաղղիերէն լեզուաց հմուտ հայ երիտասարդ մը՝ որ երկար ժամանակէ ի վեր Տաճկերէն և Հայերէն լրագրաց աշխատակցած է, կը փափաքի լրագրի կամ վաճառատան մը մէջ համեստ ամսաթոշակով գրագրութեան պաշտօն վարել։

Դիմել լրագրոյս գրասենեակը։

473 2—2

ԻԹԱ ԴՔՍՈՒՀԻ ԹՕԿԷՆՊՈՒՐԿԻ

Սոյն պատմական վէպն, որոյ դիւցազնուհին ընկերական ճշմարիտ սիրոյ, մաքուր բարոյականի, քրիստոնէավայել անբիծ կենցաղի, հրեշտակային անմեղութեան, անյիշաչար սրտի, վեհ հոգւոյ եւ ջերմեռանդ կրօնասիրութեան տիպար մը կը ներկայէ, թարգմանած է ի Գերմաներէնէ հանգուցեալ Գաբրիէլ էֆ. Գրասէրեան։—Կը վաճառի ի գին 100 փարայի Ջրմավաճառ Պօղոս և Յակոբ աղաներու խանութը։ 4—10

Մ. ՀԷՔԻՄԵԱՆ
ՕՐԷՆՍԳԷՏ ՏՕՄԱՐԱԿԱԼ
25 Սէլանիք խան ի Ղալաթիա, 25
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ՎԵՐԱԿԱԶՄԵԱԼ

Խմբագրութիւն և թարգմանութիւն Թուրքերէն, հայերէն, յունարէն, ֆրանսերէն, իտալերէն, անգլիերէն, գերմաներէն, հօլլանտերէն, ռուսերէն, պուլկարերէն, ռումաներէն, սպաներէն և բօրթուկէզերէն լեզուներով։

Խորհրդատուութիւն դատական, սեղանաւորական և առեւտրական գործոց վրայ։

Պատասխանատուութիւնը տոմարակալութեան, լեզուաց և ստորագրութեան։

Գրասենեակը բաց է ամէն օր՝ կիրակի և մեծ տօն օրերէն զատ։ 462 8—12

ՏՕՔԹՕՐ Գ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Ակլիւտարէն փոխադրուած է ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9։

Երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կէս օրէն վերջ իւր բնակարանը կ'ընդունի հիւանդներն և երեքշաբթի օրեր ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 47

ՏՕՔԹՕՐ Կ. ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ Մագըր-գիւղի մէջ հիւանդ ընդունելէ զատ, հիւանդներ կ'ընդունի նաեւ երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը ժամ 7 էն 9, ըստ Թրքաց, Սամաթիա Մեծ Փողոց թիւ 339, Նոր հաստատած այցելութեան Սենեակն։

Նոյնպէս երկուշաբթի օրերը, դարձեալ վերոյիշեալ ժամերուն, Սամաթիա Քրիստեան Դեղարանը կը գտնուի, իրեն դիմող աղքատ հիւանդները ձրիաբար դարմանելու։ 420

ՏՕՔԹ. Ա. ՔՕՄԱՆՍ ՏԸ ՐԱՑԹԷՐ

Բժիշկ, վիրաբոյժ և մանկաբարձ, վըկայեալ Ամստերտամի համալսարանէն, հաստատուած է ի Բերա, Եէնի-Չարշի փողոց, թիւ 80։ Հիւանդները կ'ընդունի միջօրէի ժամ 1 էն 2, ըստ Եւրոպացւոց. երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները։ 54

ԻԼԱՆ

— —

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

— —

Երզագ անպարը իչին ալընաճագ չէքէր վէ սէպզէնին գարարը գաթիսի մալըմը բուլմիշին օն իքինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն եէվմի մէզքիւրտէ սաաթ ալթըտան նիհայէթ տօգուզա գատար Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ պուլունմալարը իլան օլունուր։

3 մայիս 306
249 3—3

— —

ԻԼԱՆ

— —

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Միրուխթ օլունաճագ խիւզ պին գըյէ քէփէկին իչթիրաըընա թալիպ օլանլարըն մայիսըն եէտինճի կիւնինէ գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

2 մայիս 1890 450
Նօ. 1 3—3

— —

Օ ԲԱՆԹԷՕՆ || AU PANTHEON

ԳԱԼՖՕԲՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Բերա, Մեծ-Փողոց, Կալաթա-Սէրայի մեծ դրան դէմ թիւ 206

Գալֆօբուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ Բարիզէն ստացած են իրենց Եղանակին Նորելուկներու մթերքն, որ է կանանց զգեստներու համար մետաքսեայ և բրդեայ շատ գեղեցիկ կտաւներ, մետաքսեայ ֆաւլէ և մուսլին՝ ֆանթէզիներու համար, մեկնոցներու համար նոր ձեւագրութեամբ ֆանթէզի կերպասներ և հազար ուրիշ նոր և ճաշակաւոր վայելուչ տարազներ։

Գալֆօբուլօ եղբարց վաճառատունն, որ ի վաղուց անտի ծանօթ է, կը վայելէ վստահութիւնն հասարակութեան, որ կրցած է գնահատել անոնց ապրանաց ընտիր տեսակն և միշտ անստգիւտ յատկութիւնը։ Գալֆօբուլօ եղբարք փափաքելով յայտնել իրական աժանութիւն մը միացնել վերոյիշեալ առաւելութեանց վրայ, իրենց ամէն ապրանաց համար հաստատած են բոլորովին նպաստաւոր և շատ զեղչեալ գներ։ 409 17—20

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

„ՖԻՆԻՔՍ„

Հիմնեալ ի Լոնտրա յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրք են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 6

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ հայ ուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » 12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՋ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած Թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ–Գաբու, Անմնիատիս խան. 11

ԾԱՆՕԹ—Տեառք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամեն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն.

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՈՅԺ

Պէտք գտնեն ծերք, երիտասարդք եւ տղայք՝ եթէ միշտ գործածեն Տոքթ. Րիճէսի Սնուցիչ Հիւթը

Այս պատրաստութենէն խահուէի գդալ մը, կէս գաւաթ ջրի մէջ լուծուելով, յառաջ կը բերէ ախորժահամ և սնուցիչ ըմպելի մը, որ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, զարմանալի կերպիւ կ'աճեցնէ մանուկներն և առողջ, զօրաւոր և ջղուժկու կ'ընէ զանոնք։

Մանկանց համար գործածութեան եղանակ

Տ. Րիճէսի Սնուցիչ Հիւթէն խահուէի գդալ մը, փոքր քանակութեամբ Թարմ ջրի կամ կաթի մէջ լուծուելով յառաջ կը բերէ մածուն մը որուն վրայ պէտք է աւելցնել 90 դրամ եռացող ջուր կամ կաթ, հող տանելով խառնելու մինչեւ որ եռայ. կարելի է զայն գործածել նաեւ ծծակի մէջ։

Անհրաժեշտ գտնուած է այն մայրերուն համար որք քիչ կաթ ունին կամ բնաւ չունին

Գնորդներէն կը խնդրուի լաւ որոշել թէ զաւկի՞ն թէ մօրը համար է։

Եթէ կ'ուզէք որ ձեր տղաքներն առողջ և քաջակազմ ըլլան, հարցուցէք Տր. Րիճէսի Սնուցիչ Հիւթն որ կը գտնուի գործակալին քով,

ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Ղալաթիա, Վոյվոտա պահականոցին քով Թիւ 95 և 97 69

ՈՉ ԵՒՍ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ — ՈՉ ԵՒՍ ԱՐԵԱՆ ՆՈՒԱԶՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԻԱԼ-ՊՈՏԷՆԻ ԵՐԿԱԹ

89

Այս բաղադրութիւն մեծագոյն յաջողութեամբ կը յանձնարարուի Ֆրանսայի գլխաւոր բժիշկներէն, որք, յետ գործածութեան, նախամեծար համարած են զայն միւս երկաթախառն պատրաստութիւններէն։

Այս երկաթը, չարաչար հարուածներէ ազատ, մեծ դիւրութեամբ կ'առնուի կիներէն և մանուկներէն

Պնդութիւն չի տար, ստամոքսը չի գրգռեր, ակռաները չի սեւցներ։

Կեդրոնատեղի՝ ԾԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՐՏԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211. Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

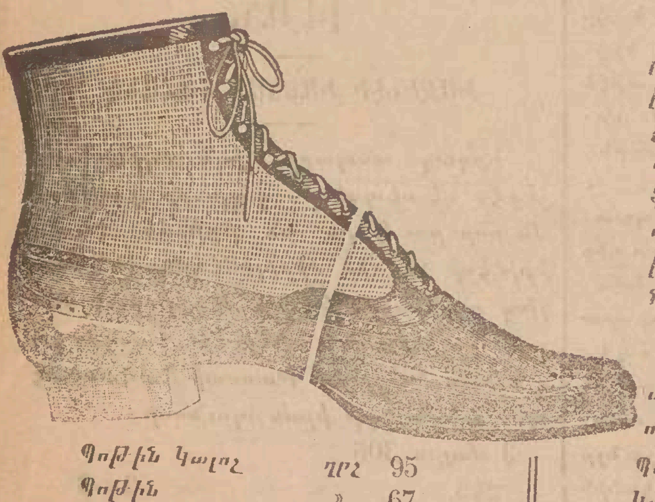

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ' արանց և թէ կանանց յատուկ ամեն տեսակ գեղեցիկ կօշիկներ Փրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կօշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին.

Պոթին Կալօշ	ղրշ	95
Պոթին	»	67
Մոյկ	»	150
Սկարբին	»	52
Պալատական Կալօշ	ղրշ	45
Կանանց մուճակ	»	40
Կանանց սկարբին	»	45

291

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՒԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄԴԸՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային Թղթատարատան վրայի յարկը

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ձմրան եղանակին սոթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգղիական, Գերմանական եւ Պելճիքական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւապար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժտի համար ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուածք, կիսագդեստք, քալիքօ, քօրսէ, Թաշկինակ, անզանի սփռոցք, շապիկ, շապկըներ, ստամանք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդագգեստներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հաստրակաց պարմանքը կը գրաւէ Մօնաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինեալ են։

Յաւելում մի բրած է նաև պատրաստուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ծոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոցա ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ գնելով ինչ որ ապրանքն։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամեն տեսակ զգեստներ բաւթօներ խիստ չափաւոր գներով։ Կը ծախուին մեծ եւ փոքր քանակութեամբ.

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ 101

Օ Բ Ր Օ Կ Ր Է

ԱՌԱՋԻՆ Գ ՐԾԱՐԱՆԸ դրանց, պատուհաններու, փեղկերու, կաղնիէ բազմոց տախտակամածներու, բանձոռներու եւ այլ ատաղձագործական շինուածեանց

ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ

ՌՈՒԲԷՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՊԵՇԻՔԹԱՇ, ԱՔԱՐԷՔ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 21, 22, 23

Այս գործարանի մէջ կը պատրաստուին կակուղ ու կարծր չոր փայտերէ ամեն տեսակ շինուածներ, թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։ Նոյնպէս զօրանոցներու, հիւանդանոցներու, վարժարանաց և խանութներու ներքին ու արտաքին ատաղձեայ ամեն տեսակ զարդարանքներն, ինչպէս նաեւ մեքենայով կատարուելիք ամեն տեսակ ատաղձեայ գործեր։ Գնատուներէ եղած յանձնարարութիւնք եւս կ'ընդունուին։

Այս գործարանս կը պատրաստէ նաեւ ստամիք, պղինձ և քանդակեալ զարդու կարասիներ, շարժուն շէք թեքներ, բարամբաւոր մեծ սանդուղներ և մեծ փողոցի դռներ։

Սոյն գործարանը գինուք մեծապէս գոհ պիտի ըլլան, որովհետեւ յիշեալ գործարանը մեքենաներու շնորհիւ մեծ դիւրութիւններ ունի։

ԱՐԱԳ, ԱԺԱՆ, ԽՆԱՄՈՎ ԳՈՐԾ 319

ՄՈԴԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

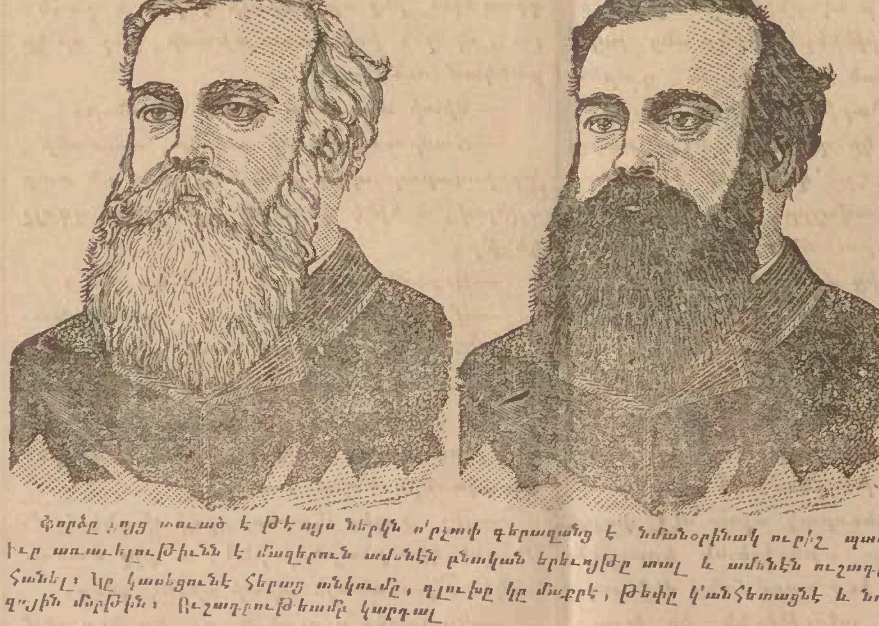

Նոր գիւտ մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Բաղկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիւթէ։ Ըսպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սեւի.

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ամբողջովին գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի գերեւ հանել։ Կը կասեցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, Թեփը կ'անհետացնէ և նոր ոյժ կուտայ մազերին մարմին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուակն երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել ակաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սպունգով մը Թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցընել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը Թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը չորանայ։ Բոլոր մազերը սեւ չըլլալով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի Թուխ կ'ըլլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չէ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Միայն դէմքն և ձեռները լուալ ի զգուշութիւն։

Ծան. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէն ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքօլով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ Թեթեւապէս Թրջած սպունգ մը, և ուզուած արդիւնքն յառաջ կուգայ անմիջապէս.

ՆԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՔ, Վոյվոտա, Պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 63

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ եւ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ընկ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ.

Հաստատեալ 1858 ին

1887 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր Ֆր. 86,699,951,29.
Ամբողջութիւն ապահովեալ գումարաց » 408,448,921,35.

Ապահովագրել տուող անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 25 շահ կ'ընեն։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչեւ 41 ½ % շահ կ'ընեն։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ. Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 291,70 Ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և սա իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցել իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտք) Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ, սակէ զատ պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85 % շահուց 320,30 Ֆրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն։

Մանկանց օժտին համար ապահովագրելոց շահուց մասն եղած է վերջին երեք տարիներուն համար 37 %, 31.12 % և 41 ½ %։ Այսպէս ապահովագրեալ 1000 Ֆրանքին վրայ, 415 Ֆրանքի շահաբաժին ստացած են վերջին բաշխումէն.

Ջնջին մ'ցանակի մը միջոցաւ կարելի է երաշխաւորել նաեւ վճարուած գումարներն, եթէ մահ պատահի։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհ. Գործակատարն Պ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՈՆՏԻ,

Գրասենեակք, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայէրի, երկրորդ յարկ

Ընկերութեան ատենապետն է Պ. Ս. ԱՏԼԷՐ 26

ՀԱԶԻ ՏՆԶԱՐԴԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

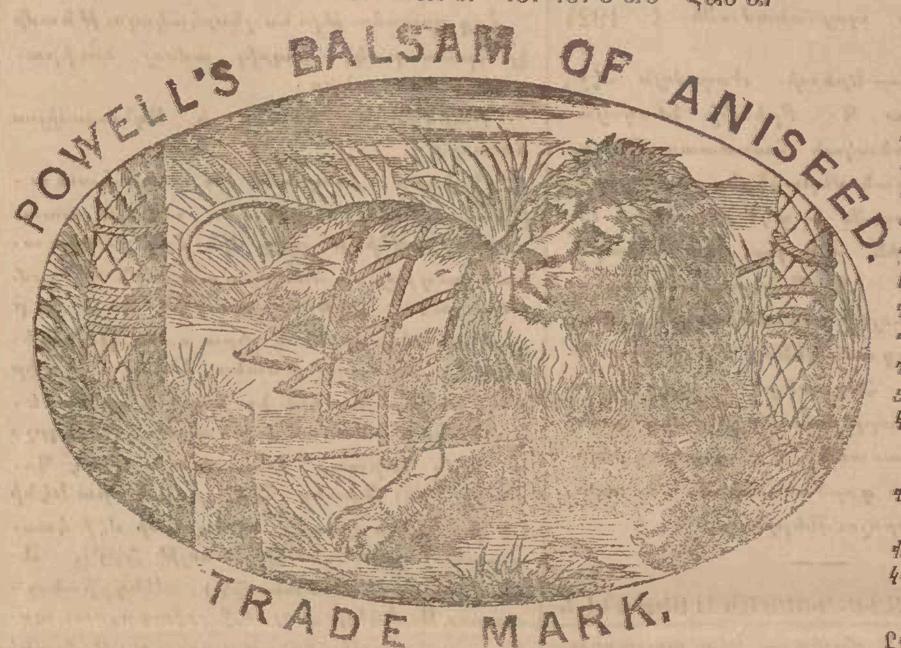
POWELL'S BALSAM OF ANISEED.
TRADE MARK.

ՏՆԶԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽԵՂԴԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բոուել կ'ընդունայ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ Թագուհւոյն ՆԵԴԼԻ Թնդանօթակիրին վրայ, ի Ռուֆ, ըՍկովտիա.

«Սիրելի պարոն, Ըստ որում կը նեղուէի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկը հանգիստ անցունել, Վսեմ. Լորտ Քարթենէյան ձնորաւոր ինձ գործածել ձեր անզուգական բալասանէն անիսոնի հատիկներով և կրնամ հաւաստել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց. (Ստոր.) Վ. ԼԻՆՁԷԼ, Նեդլի Թնդանօթակիրէն.»

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին ½ բէնի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ՊՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.

64

Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամեն գործարանական խանգարումն։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ ացառումը. կը կասեցնէ կենսական ոյժերու « և է կորուստ որ յառաջ եկած է « եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սոսր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական եւ մնայուն է. Մելամաղձութեան զգացումներն եւ ախտանիշք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը.

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'առեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է Առնական կորովը կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ գրուածքին մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հաւժկոտ եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զօրէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մ կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նորոգուող յաւելմամբ եւ կորովութեան եւ բարօրութեան զգացմամբ մը այր վարժութիւնն հիւանդը չառնուց ի վեր կ[illegible]էր։ Մարդողութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ եւ կազդուրիչ։ Դէմքը կ'սկսի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'առնան։

Զգուշացէք սոսր նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է [illegible] մեն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ու բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England [illegible] փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

65

Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 եւ 97.

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ութ օրը երկու անգամ կը բանին Լիվըրփուլէ և Նիւ-Եորք միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4841
Էթրուրիա	7718	Պոթնիա	4535
Սերվիա	7391	Սամարիա	2574
Աւրանիա	7263	Մարաթոն	2403
Բաւոնիա	5587	Ատլաս	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեբբօ	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շերպուրկ	1614		

Մօրոքօ շոգենաւը, Նաւապետ Բրիկ, Լիվըրփուլէն սաս կ'սպասուի մայիս 23ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար

Thomas C. Joly

Թիւ 1, Բիւյիւք Հայիլ փաշա խան,
Ղալաթիա

196

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլէ և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Փանորմուս	4200	Ափրիքօ	3000
Յերոս	4000	Օռոնդէս	3000
Օսմանլի	4000	Նեբթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բերա	3000
Թիպս	3250	Լոդիւս	800
Մակտալա	3250	Օլինտա	800
Մարիոթիս	3250	Սեթոլ	700

Նէֆթիս շոգենաւը, Նաւապետ Տրֆի, սաս հասնի և պիտի մեկնի ի Լիվըրփուլ ամսոյս 8 20ին։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

181 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրփուլ,

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ